

V Bruseli 14. 7. 2021
COM(2021) 564 final

2021/0214 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa zriaďuje mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2021) 564 final} - {SWD(2021) 643 final} - {SWD(2021) 644 final} -
{SWD(2021) 647 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Svet stojí pred hlbokou klimatickou krízou a výzvou, ktoré zmena klímy prináša, si vyžadujú celosvetovú reakciu. Silná medzinárodná spolupráca posilní spoločné opatrenia v oblasti klímy vyžadované od všetkých zmluvných strán Parížskej dohody na splnenie cieľa, ktorým je udržať zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vynaložiť úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia¹.

Vedúce postavenie Európskej únie na medzinárodnej úrovni musí ísť ruka v ruke s odvážnymi opatreniami na domácej úrovni. Na splnenie cieľa klimaticky neutrálnej EÚ do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou je potrebné, aby Únia zvýšila svoje ambície pre nadchádzajúcu dekádu a aktualizovala rámec politík v oblasti klímy a energetiky. Začatie tohto procesu sa plánuje už v rámci existujúcej legislatívy EÚ. Ako sa navyše uvádza v Európskej zelenej dohode², Komisia navrhla nový cieľ EÚ do roku 2030 znížiť emisie skleníkových plynov (ďalej len „GHG“) minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990³ na základe komplexného posúdenia vplyvu⁴. Tento cieľ bol schválený Európskou radou⁵ a oznámený do Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, čím sa stal medzinárodne záväzným⁶. Európsky právny predpis v oblasti klímy, tak ako bol dohodnutý so spoluzákonodarcami, stanovuje nový cieľ do roku 2030, pričom sa klimatická neutralita EÚ stáva právne záväzným cieľom⁷.

Na splnenie zníženia uvedených emisií GHG v súlade s európskym právnym predpisom v oblasti klímy navrhuje Komisia do júla 2021 podľa potreby revidovať všetky relevantné nástroje politiky v balíku Fit for 55, ktorý obsahuje najmä preskúmanie odvetvových právnych predpisov v oblasti klímy, energetiky, dopravy a daňového systému⁸. Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (ďalej len „mechanizmus CBAM“) oznámený v Európskej zelenej dohode je súčasťou tohto balíka a poslúži ako základný prvok súboru nástrojov EÚ na dosiahnutie cieľa klimaticky neutrálnej EÚ do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou tým, že sa zameria na riešenie rizík úniku uhlíka vyplývajúcich z vyššej ambície Únie v oblasti klímy. Európsky parlament prijal v marci 2021 rezolúciu, v ktorej podporuje zavedenie mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach zlučiteľného s pravidlami WTO⁹.

¹ Článok 2 ods. 1 písm. a) Parížskej dohody.

² Oznámenie Komisie z 11. decembra 2019, Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final], s. 4.

³ Komisia predložila návrh COM(2020) 563 final, ktorým sa mení pôvodný návrh Komisie o európskom klimatickom predpise, aby obsahoval prepracovaný cieľ zníženia emisií EÚ do roku 2030 minimálne o 55 %. Európska rada 10. – 11. decembra 2020 vo svojich záveroch schválila tento ambicióznejší cieľ EÚ.

⁴ Oznámenie Komisie zo 17. septembra 2020 o ambicióznejších klimatických cieľoch pre Európu na rok 2030 [COM(2020) 562 final, časť 1/2].

⁵ Závery Európskej rady z 11. decembra 2020 (EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8).

⁶ Nemecké predsedníctvo Rady EÚ (2020), Aktualizácia vnútroštátne stanoveného príspevku Európskej únie a jej členských štátov.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁸ Pracovný program Komisie na rok 2021 [COM(2020) 690 final]. V prílohe I sú uvedené všetky nástroje v rámci balíka.

⁹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. marca 2021 Smerom k mechanizmu EÚ na kompenzáciu uhlíka na hraniciach, ktorý bude zlučiteľný s pravidlami WTO.

Komisia takisto vo svojom akčnom pláne EÚ nazvanom Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy¹⁰ oznámila podporu pre príslušné nástroje a stimuly na lepšie uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“¹¹, a tým aj úplné ukončenie éry „bezplatného znečisťovania“ s cieľom maximalizovať synergie medzi dekarbonizáciou a cieľom nulového znečistenia.

Komisia oznámila svoj zámer navrhnúť mechanizmus CBAM v Európskej zelenej dohode. V oznámení sa uvádza, že „[A]k by rozdiely v úrovni ambícií vo svete pretrvávali, pričom EÚ bude svoje klimatické ambície zvyšovať, Komisia navrhne pre vybrané sektory mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach, aby znížila riziko úniku uhlíka. Zabezpečí sa tak, že cena dovážaného tovaru bude presnejšie zohľadňovať jeho obsah uhlíka. Toto opatrenie bude navrhnuté tak, aby bolo v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie, ako aj s inými medzinárodnými záväzkami Únie“¹².

Tento mechanizmus je alternatívou k opatreniam, ktoré sa zameriavajú na riešenie rizika úniku uhlíka v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii¹³ (ďalej len „EU ETS“), a jeho zámerom je zabrániť, aby úsilie Únie znižovať emisie bolo neutralizované zvýšením emisií mimo Únie v dôsledku premiestnenia výroby alebo zvýšenia dovozu výrobkov s nižšou uhlíkovou náročnosťou. Bez takéhoto mechanizmu by únik uhlíka mohol viesť k celkovému zvýšeniu celosvetových emisií.

Parížskou dohodou sa medzinárodné spoločenstvo zaväzuje neustále zvyšovať ambíciu opatrení v oblasti klímy s cieľom obmedziť zvyšovanie globálnej priemernej teploty a výrazne znížiť riziká a vplyvy zmeny klímy. Každá strana musí pripraviť svoj vlastný vnútroštátne stanovený príspevok (NDC) zameraný na tento globálny cieľ, ktorý bude odrážať „jej najvyššiu možnú ambíciu“, a zároveň bude obrazom „jej spoločných, ale rozdielných zodpovedností a príslušných schopností, berúc do úvahy rozdielne okolnosti v jednotlivých krajinách“¹⁴.

Pokiaľ má značný počet medzinárodných partnerov EÚ politický prístup, ktorý nevedie k rovnakej úrovni ambícií v oblasti klímy, ako má Únia, a pretrvávajú rozdiely v cene uplatnenej na emisie GHG, existuje riziko úniku uhlíka. K úniku uhlíka dochádza, ak z dôvodu odlišných úrovní ambícií týkajúcich sa politík v oblasti klímy podniky pôsobiace v určitých priemyselných odvetviach alebo pododvetviach presunuli výrobu do iných krajín s menej prísnymi emisnými obmedzeniami, alebo ak dovoz z týchto krajín pre rozdiely v politike v oblasti klímy nahradil rovnocenné výrobky, pri ktorých sa produkuje menej emisií GHG. Pritom by hrozilo oslabenie účinnosti politík EÚ zameraných na znižovanie emisií a mohlo by to viesť aj k zvyšovaniu ich celkových emisií v celosvetovom meradle, čím by sa ohrozilo zníženie emisií GHG, ktoré je naliehavo potrebné, ak má svet udržať globálnu priemernú teplotu výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami z predindustriálneho obdobia.

V Únii sa v súčasnosti riziko úniku uhlíka rieši v rámci EU ETS. Ide o prvý medzinárodný systém obchodovania s emisnými kvótami GHG na svete, ktorý existuje od roku 2005. V prípade odvetví, ktorých sa uvedený systém týka a ktoré sú najviac ohrozené rizikom úniku uhlíka, riadenie tohto rizika v súčasnosti prebieha prostredníctvom pridelovania bezodplatných kvót a kompenzácií zvýšenia nákladov na elektrickú energiu podľa pravidiel štátnej pomoci. Bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS však oslabuje signál o cene, ktorý systém

¹⁰ Oznámenie Komisie z 12. mája 2021 o ceste k zdravej planéte pre všetkých [COM(2021) 400 final].

¹¹ Článok 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

¹² Oznámenie Komisie (2019). Európska zelená dohoda [COM(2019) 640 final], s. 4.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

¹⁴ Článok 4 ods. 3 Parížskej dohody.

poskytuje zariadeniam prijímajúcim kvóty, v porovnaní s úplným obchodovaním s kvótami formou aukcie. Ovplyvňuje tak stimuly na investície do ďalšieho znižovania emisií GHG.

Zároveň sa očakáva, že keď Únia zvýši svoje ambície v oblasti klímy, zväčšia sa rozdiely oproti úrovni opatrení tretích krajín v oblasti klímy, čo v prípade EÚ povedie k zvýšeniu rizika úniku uhlíka. Vyplývalo by to z čoraz ambicióznejších cieľov EÚ týkajúcich sa znižovania emisií GHG, ktoré by mali znížiť celkový počet kvót ETS. V dôsledku toho sa posilní signál o cene uhlíka z EU ETS, ktorý stimuluje výrobcov v Únii, aby znižovali emisie, ale zväčšia sa rozdiely voči krajinám bez mechanizmov stanovovania cien uhlíka. Okrem toho aj celkové bezodplatné pridelovanie kvót časom klesne v súlade so znížením emisného stropu.

Vzhľadom na uvedené problémy sa tento návrh zameriava na riešenie problému zníženia emisií GHG v Únii, pričom zároveň zabraňuje tomu, aby bolo toto úsilie o zníženie emisií neutralizované v celosvetovom meradle zvýšením emisií mimo Únie. V tejto súvislosti sa navrhuje mechanizmus CBAM, ktorého hlavným cieľom je riešiť riziko úniku uhlíka, s cieľom bojovať proti zmene klímy znižovaním emisií GHG v Únii, ako aj v celosvetovom meradle.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

V kontexte balíka Fit for 55 nie je mechanizmus CBAM samostatným opatrením. Je to opatrenie politiky v oblasti klímy zamerané na zachovanie integrity ambície EÚ v oblasti klímy smerujúcej ku konečnému cieľu, ktorým je klimatická neutralita. Úlohou mechanizmu CBAM je riešiť riziko úniku uhlíka a posilniť systém EU ETS. Existuje teda silný vzájomný vzťah medzi EU ETS a mechanizmom CBAM.

Ako súčasť balíka Fit for 55 sa navrhuje aj revízia EU ETS¹⁵. Zahŕňa to rozšírenie EU ETS na námornú dopravu, ako aj zavedenie obchodovania s emisnými kvótami v odvetviach budov a cestnej dopravy. Vyššia ambícia navrhovaných zmien EU ETS v oblasti klímy sa však prejavuje hlavne v prísnejšom strope emisií, čo znamená, že celkový počet dostupných kvót klesne. Prísnejší strop emisií znamená silnejší signál o cene uhlíka. Cieľ klimatickej neutrality EÚ a rozhodnutie zvýšiť ambíciu v oblasti klímy do roku 2030 takisto vedú k prehodnoteniu existujúcich opatrení proti riziku úniku uhlíka. Predovšetkým, hoci bezodplatné pridelovanie emisných kvót účinne zabraňuje rizikám úniku uhlíka, oslabuje signál o cene uhlíka pre priemysel Únie v porovnaní s úplným obchodovaním s kvótami.

Ako je uvedené v Európskej zelenej dohode, mechanizmus CBAM by zabezpečil, že cena dovážaného tovaru bude presnejšie zohľadňovať jeho obsah uhlíka. Toto opatrenie je navrhnuté tak, aby bolo v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“), ako aj s inými medzinárodnými záväzkami Únie. Predsedníčka von der Leyenová navyše zdôraznila, že „[u]hlík musí mať svoju cenu, pretože príroda už túto cenu platí nemôže. Tento mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach by mal motivovať zahraničných výrobcov a dovozcov z EÚ, aby znížili emisie uhlíka“¹⁶.

Na tento účel by bolo dôležité aktívne zvyšovať informovanosť v tretích krajinách s ohľadom na pochopenie požiadaviek mechanizmu CBAM a ich dodržiavanie. EÚ bude navyše spolupracovať s tretími krajinami, ktorých obchod do EÚ bude týmto nariadením dotknutý, s cieľom skúmať možnosti dialógu a spolupráce, pokiaľ ide o vykonávanie konkrétnych prvkov mechanizmu. Mala by preskúmať aj možnosti uzatvorenia dohôd s cieľom zohľadňovať ich mechanizmus stanovovania cien uhlíka.

¹⁵ [Úrad pre publikácie – vložiť číslo navrhovanej revízie EU ETS, keď bude k dispozícii].

¹⁶ Správa o stave Únie, prejav predsedníčky von der Leyenovej na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu 16. septembra 2020. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/SPEECH_20_1655

Existujúcim mechanizmom na riešenie rizika úniku uhlíka je bezodplatné pridelovanie kvót EU ETS a v niektorých prípadoch finančné opatrenia na kompenzáciu nepriamych emisných nákladov z dôvodu zvyšovania cien elektrickej energie spôsobeného systémom EU ETS (nepriame náklady na emisie). Mechanizmus CBAM je alternatívou k uvedeným opatreniam, a preto by ich časom mal nahradiť. Aby sa však výrobcovia, dovozcovia a obchodníci mohli prispôbiť novému režimu, zníženie pridelovania bezodplatných kvót by sa malo vykonávať postupne, kým sa bude mechanizmus CBAM zavádzať, aby sa zabránilo ich kumulovaniu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Únia je mimoriadne aktívna na medzinárodných fórach v posilňovaní globálnych environmentálnych pravidiel a sprevádzaní obchodných partnerov a menej rozvinutých krajín na ceste k dekarbonizácii. Mechanizmus CBAM bude dopĺňať medzinárodnú environmentálnu činnosť Únie a uprednostňovať dekarbonizáciu v tretích krajinách.

Únia od roku 1992 pracuje na hľadaní spoločných riešení a presadzovaní globálnych opatrení na boj proti zmene klímy. Opatrenia na úrovni EÚ by sa konkrétnejšie mali zamerať na nákladovo efektívne dosiahnutie dlhodobých klimatických cieľov a zároveň na zabezpečenie spravodlivosti a environmentálnej integrity. Zavedenie spoľahlivého riadenia s cieľom dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu pomôže zaručiť, že EÚ vytrvá na ceste k naplneniu tohto cieľa.

Komisia oznámila aj podporu pre relevantné nástroje a stimuly na lepšie uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“¹⁷, a tým aj úplné ukončenie éry „bezplatného znečisťovania“ v akčnom pláne EÚ nazvanom Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy¹⁸ s cieľom maximalizovať synergie medzi dekarbonizáciou a ambíciou nulového znečistenia.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

V článkoch 191 až 193 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa potvrdzujú a špecifikujú právomoci EÚ v oblasti boja proti zmene klímy. Právnym základom tohto návrhu je článok 192 ods. 1 ZFEÚ. V súlade s článkom 191 a článkom 192 ods. 1 ZFEÚ musí Európska únia prispievať aj k dosahovaniu týchto cieľov: udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia, podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových environmentálnych problémov, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Zmena klímy je už svojou podstatou cezhraničný problém, ktorý sa nedá riešiť len na vnútroštátnej alebo miestnej úrovni. Koordinovaná činnosť na úrovni EÚ môže účinným spôsobom dopĺňať a posilňovať vnútroštátne a miestne opatrenia a zlepšiť opatrenia v oblasti klímy. Koordinácia opatrení v oblasti klímy je potrebná na úrovni Únie a podľa možností aj na celosvetovej úrovni, pričom opatrenia EÚ sú opodstatnené z dôvodov subsidiarity.

Zavedením mechanizmu CBAM v celej EÚ sa vytvorí spoločný a jednotný rámec na zabezpečenie ekvivalencie medzi politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na vnútornom trhu EÚ a politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na dovoz. Jeho účel je čisto environmentálny a má cezhraničný rozmer, takže členské štáty k nemu nemôžu

¹⁷ Článok 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

¹⁸ Oznámenie Komisie (2021), Cesta k zdravej planéte pre všetkých [COM(2021) 400 final].

prístupovať samostatne. Mechanizmus CBAM by mal byť vzhľadom na svoju environmentálnu povahu a v záujme zabránenia odkloneniu obchodu efektívnejší, ak by sa uplatňoval jednotným spôsobom na úrovni Únie, mal by odzrkadľovať EU ETS a byť navrhnutý tak, aby bol zlučiteľný s pravidlami WTO.

Ak by sa mechanizmus CBAM navyše neuplatňoval jednotne, stimuloval by správanie, ktoré by viedlo k odkloneniu obchodu a výberu najvhodnejšej jurisdikcie, keďže vývozcovia z tretích krajín by dovážali tovar cez jurisdikcie EÚ, ktoré uplatňujú mechanizmus CBAM najzhovievavejšie.

Nie je to v protiklade s prenesením vykonávania a presadzovania na príslušné vnútroštátne orgány, malo by sa to však obmedziť na vykonávanie a presadzovanie.

- **Proporcionalita**

Cieľom tohto návrhu je riešiť problém znižovania emisií GHG v Únii, pričom by sa zároveň zabránilo tomu, aby sa takéto zníženie emisií neutralizovalo zvýšením emisií mimo Únie. Výber politik preto jasne diktoval zámer splniť ciele mechanizmu CBAM, konkrétne riešiť riziko úniku uhlíka s cieľom bojovať proti zmene klímy znižovaním emisií GHG v Únii, ako aj v celosvetovom meradle.

Navrhované pokrytie výrobkov mechanizmom CBAM je ohraničené odvetviami a emisiami, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, ktorého pokrytie odvetví je zasa založené na rôznych kvantitatívnych a kvalitatívnych kritériách spojených s environmentálnymi cieľmi EU ETS a rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM by sa mal stanoviť odkazom na určitý tovar jeho zatriedením v kombinovanej nomenklatúre¹⁹. To splní účel, ktorým je dané opatrenie motivované, a to zabezpečiť zmiernenie rizík úniku uhlíka v určitých energeticky náročných odvetviach. Mechanizmus CBAM stavia na klimatickej logike systému EU ETS a začína sa odvetviami, v ktorých sú emisie v absolútnych číslach najvyššie, teda tam, kde by mal najväčší význam.

Obsah uhlíka vo výrobkoch je základným prvkom mechanizmu CBAM, pretože ukazuje emisie GHG (ako ekvivalent oxidu uhličitého, ďalej len „CO₂e“) uvoľnené pri ich výrobe v zahraničí. Používa sa preto, aby sa s dovážanými výrobkami nezaobchádzalo menej priaznivo ako s domácimi výrobkami vyrobenými v zariadeniach systému EU ETS. Pretože zariadenia zahrnuté do EU ETS podliehajú cene uhlíka posúdenej podľa ich skutočných emisií, dovážané výrobky v rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM by takisto mali byť posudzované na základe ich skutočných emisií GHG. Aby sa však podniky mohli prispôbiť takémuto prístupu, na začiatok sa navrhuje prechodné obdobie bez finančnej kompenzácie.

Pokiaľ ide o správu uvedeného opatrenia, udelenie právomoci príslušným vnútroštátnym orgánom by maximálne zvýšilo účinnosť jeho vykonávania a presadzovania, pretože by sa zohľadnili vnútroštátne skúsenosti s riadením EU ETS. Systém, v ktorom príslušné vnútroštátne orgány v oblasti klímy zohrávajú hlavnú úlohu, do veľkej miery odzrkadľuje nastavenie, ktoré sa takmer desať rokov úspešne používa v systéme EU ETS.

- **Výber nástroja**

Ciele tohto návrhu možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom nariadenia. Zabezpečí sa tak priama uplatniteľnosť viacerých ustanovení, ktoré sa týkajú tovaru dovážaného do colnej únie. Toto nariadenie si navyše vyžaduje jednotné a konzistentné uplatňovanie a presadzovanie v celej Únii v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článkoch 32 a 207 ZFEÚ.

¹⁹ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

Rôzne miery vystavenia riziku úniku uhlíka by poskytovali obmedzené odôvodnenie opatrení na vnútroštátnej úrovni. Emisie uhlíka nie sú lokalizované a mechanizmus CBAM, rovnako ako EU ETS, môže dosiahnuť vyššiu efektívnosť, ak sa bude jednotne uplatňovať v širšom rozsahu.

Z tohto dôvodu ciele tohto návrhu možno najlepšie dosiahnuť prostredníctvom nariadenia. Zabezpečí sa tak priama uplatniteľnosť jeho ustanovení.

Zverenie určitých úloh spojených s jeho vykonávaním a presadzovaním orgánom zodpovedným v členských štátoch za oblasť klímy a colné záležitosti by vyriešilo technické a metodické obmedzenia a zvýšilo účinnosť.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX-POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

V príprave na tento návrh Komisia skoncipovala a realizovala stratégiu konzultácií so zainteresovanými stranami, ktorá zahŕňala tak verejné, ako aj ciele konzultácie.

Úvodné posúdenie vplyvu bolo na účely spätnej väzby uverejnené 4. marca 2020. Konzultácia prebiehala do 1. apríla 2020²⁰ s cieľom získať spätnú väzbu k počiatočným úvahám o projekte. V priebehu tejto konzultácie bolo predložených spolu 219 reakcií, ktoré možno približne rozdeliť na 150 reakcií od obchodných zväzov, obchodných združení a jednotlivých podnikov, 20 od MVO, 20 od občanov a zvyšok od think-tankov, akademických/výskumných inštitúcií, odborových zväzov a subjektov verejného sektora. Väčšina reakcií prišla z EÚ, 24 z tretích krajín.

Väčšina odpovedí vyjadrovala podporu mechanizmu CBAM, pričom zvyšok bol približne rovnomerne rozdelený medzi obmedzenou a nulovou podporou. Prevažná väčšina reakcií vyjadrovala opatrnosť, pokiaľ ide o návrh opatrenia, a požadovala, aby sa zvažili všetky dostupné možnosti. Kľúčovými oblasťami, ktoré sa zdôrazňovali, boli medzi iným vplyv na hodnotové reťazce a závislosť od dovozu surovín, zabránenie prílišným vplyvom na konečných spotrebiteľov, väzby na EU ETS a bezodplatné kvóty, distribučný vplyv v dotknutých odvetviach a naprieč krajinami, najmä v rozvojových hospodárstvách a interakcia s existujúcimi ochrannými obchodnými opatreniami, ktoré sa týkajú surovín.

V súlade s usmerneniami Komisie o lepšej právnej regulácii sa od 22. júla do 28. októbra 2020 uskutočnila aj otvorená verejná konzultácia²¹. Cieľom konzultácie bolo získať od občanov a organizácií názory na odôvodnenie, ciele, možný návrh a rozsah pôsobnosti, ako aj na vplyvy danej iniciatívy. Respondentom sa takisto umožnilo nahrať pozíčné dokumenty. Na verejnej konzultácii sa zúčastnilo spolu 615 respondentov. Z nich 6 reakcií boli duplikáty, takže platných bolo 609 príspevkov.

Pokiaľ ide o problém úniku uhlíka, väčšina respondentov uvádza, že ide o skutočný problém a že mechanizmus CBAM môže vyriešiť únik uhlíka, podporiť spotrebu nízkouhlíkových výrobkov v EÚ a stimulovať zavádzanie nízkouhlíkových technológií a ambiciózných politík v oblasti klímy v tretích krajinách. V otázke účinnosti súčasných opatrení v kontexte EU ETS a pravidiel štátnej pomoci na obmedzenie úniku uhlíka a v otázke schopnosti iných

²⁰ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12228-EU-Green-Deal-carbon-border-adjustment-mechanism- en>.

²¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12228-EU-Green-Deal-carbon-border-adjustment-mechanism- en>

regulačných opatrení znížiť emisie GHG majú spoločnosti, obchodné združenia a subjekty verejného sektora kladný názor, kým občania a iné zainteresované strany sú kritickejši. Respondenti navrhujú, že mechanizmus CBAM by sa mal zamerať na výrobky z činností, ktoré už sú obsiahnuté v EU ETS (najmä tie s najvyšším rizikom úniku uhlíka) a mal by sa vzťahovať na celé hodnotové reťazce.

Okrem uvedených aktivít sa útvary Komisie zapojili do rozsiahlych dvojstranných konzultácií so subjektmi verejného sektora v EÚ a tretích krajinách, s obchodnými združeniami, jednotlivými spoločnosťami a MVO. Cielené konzultácie vykonával súčasne externý dodávateľ, ktorý uskutočnil celkovo 25 hĺbkových rozhovorov s vrcholovými manažérmi a združeniami z odvetví základných materiálov, s výrobcami, MVO a tvorcami politík. Uskutočnili sa dve kolá rozhovorov. Ako prvý krok sa v počiatočnom štádiu uskutočnilo 17 neformálnych rozhovorov určených na identifikáciu relevantných problematických bodov a otvorených otázok na ďalší výskum. V druhom kroku sa uskutočnilo ďalších osem rozhovorov s cieľom overiť, či s názormi a obavami z neformálnych rozhovorov súhlasí aj širšia skupina zainteresovaných strán. Z priemyslu pochádzalo 17 zainteresovaných strán, z MVO päť a z inštitúcií členských štátov pochádzali tri.

Výsledky verejných a cieľených konzultácií umožnili Komisii zhromaždiť značný počet názorov na iniciatívu a stanovisk k nej. Z verejných aj z cieľených konzultácií vyplynula zhoda na tom, že mechanizmus CBAM sa musí zamerať na riešenie rizika úniku uhlíka a pomoc Únii pri plnení vyšších ambícií v oblasti klímy. Spätná väzba počas týchto konzultácií sa použila na usmernenie výberu prvkov návrhu a preferovaných politických možností. Výsledok konzultácie so zainteresovanými stranami je zhrnutý v príslušnej prílohe k posúdeniu vplyvu.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Prípravné kroky na účely návrhu sa opierajú o rad štúdií a stanovísk expertov, v ktorých sa analyzuje potenciálny návrh a rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM, ako aj jeho environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy.

S podporou externej expertízy sa pre Komisiu uskutočnila najmä štúdia o optimálnom návrhu mechanizmu a jeho odvetvovom pokrytí. V štúdiu sa skúmala logika zásahu, posúdil sa rad alternatívnych možností a ich uskutočniteľnosť, poskytlo sa technické poradenstvo o technických prvkoch návrhu a poskytla sa podpora pri výbere odvetví, na ktoré sa má mechanizmus vzťahovať. Prvky tejto štúdie sú predstavené v posúdení vplyvu²², zatiaľ čo Komisia vydala aj úplnú verziu štúdie²³.

Okrem kvalitatívnej štúdie mechanizmu CBAM sa uskutočnilo aj osobitné kvantitatívne posúdenie vplyvov s podporou Spoločného výskumného centra Komisie a externej expertízy, pričom posúdenie centra bolo zamerané na vplyvy mechanizmu CBAM na materiálne výrobky a externá expertíza na vplyvy mechanizmu CBAM na elektrickú energiu. Uvedené kvantitatívne posúdenia poskytli pohľad na environmentálne, hospodárske a sociálne vplyvy iniciatívy a sú verejne dostupné ako súčasť posúdenia vplyvu.

Analýza sa napokon opiera o dodatočný prehľad literatúry, štúdie a výskumné správy predložené akademickou obcou v rámci otvorenej verejnej konzultácie a o ďalšie nezávislé štúdie.

²² [Úrad pre publikácie – vložiť odkaz na posúdenie vplyvu po jeho uverejnení.]

²³ [Úrad pre publikácie – vložiť odkaz na štúdiu po jej uverejnení.]

- **Posúdenie vplyvu**

Výbor pre kontrolu regulácie vydal kladné stanovisko s výhradami k posúdeniu vplyvu, a to aj s návrhmi na zlepšenie²⁴. Správa o posúdení vplyvu sa v tomto zmysle ďalej revidovala, vynaložilo sa najmä úsilie na zabezpečenie jej samostatnosti, pokiaľ ide o problém úniku uhlíka, pričom sa posilnila jej súdržnosť s návrhom na revíziu EU ETS, poskytlo sa lepšie objasnenie hlavných vplyvov a inštitucionálnych možností, ako aj podrobnejšia prezentácia názorov rôznych skupín zainteresovaných strán.

Problém, ktorý mechanizmus CBAM rieši, je ako znížiť emisie GHG v EÚ a zároveň zabrániť tomu, aby sa toto úsilie o zníženie emisií neutralizovalo zvýšením emisií mimo Únie (únik uhlíka). Aby sa zohľadnil tento dynamický rámec, základ, o ktorý sa posúdenie vplyvu opieralo, odrážal skutočnosť, že mechanizmus CBAM sa predkladá v kontexte nového dohodnutého cieľa EÚ znížiť čisté emisie GHG minimálne o 55 % (v porovnaní s rokom 1990).

Na pozadí tohto dynamického rámca sa posúdilo šesť rôznych možností, pričom všetky boli koncipované tak, aby zohľadňovali požiadavky WTO a medzinárodné záväzky EÚ, ako sú dohody o voľnom obchode, ktoré EÚ uzatvorila, a Zmluva o Energetickom spoločenstve.

Prvou možnosťou pre mechanizmus CBAM je dovozná uhlíková daň, ktorú by dovozca zaplatil pri vstupe výrobkov do EÚ. Daň by vyberal colný úrad na hraniciach na základe dane, ktorá by zohľadňovala cenu uhlíka v Únii v kombinácii s nastavenou uhlíkovou náročnosťou výrobkov. Dovozcovia by mali možnosť požiadať o zníženie povinnosti v rámci mechanizmu CBAM na základe svojej individuálnej uhlíkovej stopy a prípadnej ceny uhlíka, ktorú zaplatili v krajine výroby.

Druhou možnosťou je uplatniť na dovoz systém, ktorý kopíruje režim EU ETS uplatniteľný na domácu výrobu. Táto možnosť prináša – podobne ako pri systéme kvót v rámci EU ETS – odovzdávanie certifikátov (ďalej len „certifikáty CBAM“) dovozcami na základe intenzity viazaných emisií výrobkov, ktoré dovážajú do Únie, a zakúpených za cenu, ktorá zodpovedá kvótam EU ETS v danom čase. Tieto certifikáty nebudú prepojené so systémom kvót EU ETS, ale budú odzrkadľovať cenu týchto kvót na zabezpečenie koherentného prístupu k stanovovaniu cien v rámci EU ETS. Vnútroštátne orgány v oblasti klímy budú spravovať predaj certifikátov CBAM a dovozcovia budú týmto orgánom povereným riadením mechanizmu CBAM predkladať vyhlásenia o overených viazaných emisiách v dovážaných výrobkoch a odovzdávať počet certifikátov CBAM, ktorý zodpovedá deklarovanej emisii. Takéto vyhlásenie a odovzdávanie sa uskutoční – podobne ako v prípade EU ETS – pri ročnom zosúladiení údajov, ktoré sa uskutoční v roku nasledujúcom po roku dovozu na základe ročných objemov dovozu. Intenzita emisií uhlíka výrobkov by vychádzala zo štandardných hodnôt; dovozcovia by však dostali príležitosť v čase ročného zosúladienia údajov požiadať o zníženie mechanizmu CBAM na základe svojich individuálnych emisných parametrov. Mali by takisto nárok požiadať o zníženie mechanizmu CBAM za každú cenu uhlíka zaplatenú v krajine výroby (na ktorú sa pri vývoze neposkytuje rabat ani iná kompenzácia).

Možnosť 3 funguje rovnako ako možnosť 2, ale pri cene uhlíka dovážaného tovaru sa vychádza zo skutočných emisií výrobcov z tretích krajín, nie zo štandardnej hodnoty založenej na priemeroch u výrobcov v EÚ. Pri tejto možnosti bude dovozca musieť oznámiť skutočné emisie viazané vo výrobku a odovzdať zodpovedajúci počet certifikátov CBAM.

²⁴ [Úrad pre publikácie – vložiť odkazy na zhrnutie a kladné stanovisko výboru pre kontrolu regulácie po ich uverejnení.]

Možnosť 4 by sa uplatňovala rovnako ako možnosť 3. Pozostáva z odovzdávania certifikátov CBAM o dovážaných výrobkoch. Táto možnosť však zohľadňuje aj desaťročné obdobie postupného zavádzania, ktoré by sa začalo v roku 2026 a počas ktorého by sa postupne upúšťalo od bezodplatného pridelovania kvót v rámci EU ETS každoročným znižovaním o 10 percentuálnych bodov a postupne by sa zavádzal mechanizmus CBAM. Počas tohto obdobia by bol mechanizmus CBAM znížený úmerne k množstvu bezodplatných kvót pridelených v danom odvetví.

Možnosť 5 je variantom možnosti 3 s rozšíreným rozsahom pôsobnosti pozdĺž hodnotového reťazca. Materiály s vysokými emisiami uhlíka, ktoré sú súčasťou polovýrobov a hotových výrobkov, by boli pokryté v celom hodnotovom reťazci. V prípade dovozu by mechanizmus CBAM opäť vychádzal zo skutočných emisií výrobcov z tretích krajín.

Možnosť 6 spočíva v spotrebnej dani z materiálov s vysokými emisiami uhlíka, ktorá sa vzťahuje na spotrebu tak domácich, ako aj dovážaných výrobkov v Únii, pričom by pokračoval režim EU ETS vrátane bezodplatného pridelovania kvót pre výrobu v EÚ.

Pokiaľ ide o účinnosť mechanizmu CBAM v súvislosti s jeho hlavným účelom riešiť riziko úniku uhlíka s cieľom bojovať proti zmene klímy znižovaním emisií GHG v Únii aj na celom svete, z posúdenia vplyvu vyplynulo, že všetky politické možnosti dosahujú pozitívny vplyv. V tomto ohľade sa zistilo, že v porovnaní s prípadom vyššej ambície a bezodplatného pridelovania kvót sa výraznejšie zníženie emisií v Únii v odvetviach s mechanizmom CBAM dosiahne pri všetkých možnostiach uplatnenia mechanizmu CBAM. Pokiaľ ide o stimulovanie výrobcov tretích krajín, aby prechádzali na čistejšie výrobné procesy, všetky politické možnosti prinášajú pozitívne výsledky. Na základe týchto kritérií možnosti umožňujúce preukázať skutočné emisie sú obzvlášť účinné, pričom veľmi priaznivé výsledky preukazujú aj možnosti 3, 4 a 5. Konštatovalo sa, že všetky možnosti sú v súlade s EU ETS.

Pokiaľ ide o ochranu pred únikom uhlíka, možnosť 4 a následne možnosti 3 a 5 prinášajú výraznejší priaznivý vplyv, kým možnosti 1, 2 a 6 by boli menej účinné. Všetky politické možnosti sú koncipované tak, aby rešpektovali medzinárodné záväzky EÚ.

Mechanizmus CBAM sa bude uplatňovať na dovoz tovaru pri cene uhlíka, ktorú stanoví systém EU ETS prostredníctvom systému aukcií. Účtovanie dovozcom by vychádzalo buď zo štandardnej hodnoty, alebo zo skutočných emisií viazaných na dovoz. Možnosť preukázať, že uhlíková efektívnosť ich výrobku je lepšia ako štandardná hodnota, by zvýšila zložitosť systému, ale ponúka aj stimuly na zníženie emisií pre podiel materiálov vyvázaných do EÚ.

Vplyv mechanizmu CBAM na zamestnanosť je celkovo obmedzený. Zmeny v zamestnanosti do veľkej miery závisia od existencie (alebo chýbajúceho) bezodplatného pridelovania kvót. Zachovanie bezodplatného pridelovania má za následok mierne zvýšenie zamestnanosti v odvetviach s mechanizmom CBAM. Úplné odstránenie bezodplatného pridelovania kvót pri absencii mechanizmu CBAM vedie k najväčším stratám zamestnania. Uplatňovanie mechanizmu CBAM na materiálne priemyselné výrobky bude mať pravdepodobne obmedzený vplyv na spotrebiteľské ceny, pretože opatrenie je zamerané na výrobky v predchádzajúcej fáze hodnotového reťazca a tovar na konečnú spotrebu ovplyvňuje len nepriamo.

Predpokladá sa, že náklady na dodržiavanie predpisov sa zvýšia dovozcom v Únii, ktorí by podliehali povinnostiam súvisiacim s mechanizmom CBAM. To je možné urobiť buď na základe štandardnej hodnoty, alebo poskytnutím overených informácií o skutočných emisiách. Hoci by sa monitorovanie týchto skutočných emisií uskutočňovalo mimo Únie, na dovozcoch

spočívajúca zodpovednosť – a tým aj náklady –, aby príslušným orgánom poskytli overenie týkajúce sa tohto monitorovania. V prípade možností 1, 2, 3, 4 a 5, keď sa emisie deklarujú so štandardnou hodnotou, nie je potrebné monitorovanie emisií z výrobného procesu, preto aj vzniknuté náklady sú obmedzené. Ak sa však dovozcovia rozhodnú požiadať o používanie skutočných emisií z výrobného procesu, monitorovaním vzniknú podniku dodatočné náklady. Pri možnosti 6 sa štandardné hodnoty musia určiť tak pre materiály, ako aj vyrobený tovar. Administratívne úsilie je relatívne nízke pre výrobcov materiálov v EÚ, čo znamená, že výrobcovia nemusia preukazovať uhlíkovú náročnosť svojej výroby.

Výroba elektrickej energie sa rieši oddelene od materiálnych výrobkov. Uplatňovanie mechanizmu CBAM na odvetvie elektrickej energie si vyžaduje zohľadnenie jej jedinečnosti, ktorou sa odlišuje od základných materiálov, vrátane spôsobov jej prepravy obmedzenými sieťami monopolov a širokého výberu technológií využívaných na jej výrobu.

V súlade s prístupmi uplatnenými na materiálne výrobky sa musí stanoviť referenčná hodnota emisií viazaných v dovážanej elektrickej energii v súvislosti so stanovením zodpovedajúcich povinností v rámci mechanizmu CBAM. Pre elektrickú energiu sa používajú dve alternatívne možnosti na určenie referenčnej hodnoty pre viazané emisie, konkrétne a) priemerná intenzita emisií GHG mixu elektrickej energie EÚ a b) priemerný emisný faktor GHG mixu elektrickej energie EÚ. Ako v prípade iných možností, dovozcovia by stále mali možnosť dokázať, že úroveň emisií z ich zariadenia je nižšia ako uvedené referenčné hodnoty.

Na základe uvedeného sa v posúdení vplyvu dospelo k názoru, že možnosť 4 poskytuje jasné prínosy v porovnaní so všetkými ostatnými hodnotenými možnosťami. Navrhlo sa preto, aby sa mechanizmus CBAM zaviedol na vybrané výrobky vo forme certifikátov CBAM na základe skutočných emisií. Navrhuje sa aj zavádzať mechanizmus CBAM postupne, súčasne so zodpovedajúcim znižovaním pridelovaných bezodplatných kvót v zodpovedajúcich zariadeniach systému EU ETS. Táto politická možnosť zabezpečí vysokú mieru účinnosti mechanizmu CBAM.

Systém založený na skutočných emisiách dovážaného tovaru zabezpečuje spravodlivé a rovnaké zaobchádzanie so všetkým dovážaným tovarom a tesnú koreláciu s EU ETS. Systém mechanizmu CBAM však bude potrebné doplniť o možnosť založiť výpočty na súbore štandardných hodnôt, ktoré sa použijú v situáciách, keď nie sú dostupné dostatočné údaje o emisiách. Navyše počas začiatkovej prechodnej fázy, keď dovozcovia ešte nemusia byť schopní predkladať údaje o skutočných emisiách, ktoré systém požaduje, by sa mohla uplatňovať aj štandardná hodnota. Túto možnosť bude potrebné koncipovať tak, aby plne rešpektovala medzinárodné záväzky EÚ, najmä pravidlá WTO, a preto bude potrebné zabezpečiť, aby pri uplatňovaní štandardnej hodnoty dovozcovia v každom prípade dostali príležitosť preukázať na svojich skutočných emisiách, že ich výkonnosť je lepšia než takáto hodnota. Navyše s ohľadom na postupné zavádzanie mechanizmu CBAM a zodpovedajúce rušenie bezodplatných kvót bude potrebné zabezpečiť, aby dovoz nebol v žiadnej chvíli znevýhodnený oproti domácej výrobe EÚ.

Zavádzanie certifikátov CBAM založených na skutočných emisiách by ďalej chránilo pred rizikom úniku uhlíka a zároveň stimulovalo výrobcov tretích krajín prejsť na čistejšie výrobné procesy s prípadnou podporou oficiálnej rozvojovej pomoci.

Pokiaľ ide o elektrickú energiu, uprednostnenou možnosťou je uplatňovanie mechanizmu CBAM na základe emisného faktora uhlíka, a to aj s možnosťou, aby dovozcovia preukazovali nižšie emisie. Obe možnosti prispievajú k zmierneniu rizík úniku uhlíka tým, že strednodobo v blízkosti

hraníc EÚ odrádzajú od výstavby zariadení na výrobu energie s vysokými emisiami uhlíka, ktoré by mohli nahradiť generátory v EÚ vystavené rastúcim nákladom na emisie oxidu uhličitého. Možnosť založená na emisnom faktore uhlíka sa však javí omnoho účinnejšia na zamedzenie úniku uhlíka a udržiava administratívne náklady na nízkej úrovni.

Výberom politickej možnosti 4 pre materiálne výrobky a emisného faktora uhlíka pre elektrickú energiu by sa zaviedol primeraný mechanizmus na riešenie zmeny klímy tým, že sa znížia emisie GHG v Únii a zabráni sa tomu, aby sa tieto emisie nahradili emisiami mimo Únie. Okrem toho postupné rušenie bezodplatného pridelovania kvót v rámci EU ETS v dotknutých odvetviach v kombinácii s postupným zavádzaním mechanizmu CBAM by zabezpečilo opatrný a predvídateľný prechod pre podniky a orgány.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Posúdenie vplyvu naznačuje, že mechanizmus CBAM by viedol k relatívne vyšším nákladom na dodržiavanie predpisov pre MSP v porovnaní s veľkými podnikmi. Presnú mieru rozdielu medzi oboma skupinami nebolo možné kvantifikovať na základe údajov dostupných v súčasnosti.

Skutočnosť, že mechanizmus CBAM sa spočiatku zavedie na dovoz niekoľkých základných materiálov a výrobkov zo základných materiálov, má za následok, že dotknuté budú hlavne veľké podniky. Preto praktický vplyv opatrení súvisiacich s dovozom by sa v praxi dotkol MSP len v obmedzenej miere, a to aj napriek tomu, že tento vplyv by bol relatívne vyšší než v prípade veľkých podnikov, ak by sa porovnával dovezený objem. Z tohto dôvodu sa v posúdení vplyvu nevykonala test MSP ani osobitná konzultácia s MSP, hoci názory MSP a dôsledky pre ne sa posudzovali ako súčasť online verejnej konzultácie Komisie.

Preto sa aj z týchto dôvodov v tomto nariadení nestanovujú osobitné opatrenia pre MSP.

- **Základné práva**

V návrhu sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie²⁵. Návrh predovšetkým prispieva k cieľu vysokej úrovne ochrany životného prostredia v súlade so zásadou udržateľného rozvoja stanovenou v článku 37 charty.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Väčšina príjmov plynúcich z mechanizmu CBAM bude smerovať do rozpočtu EÚ²⁶. Na mimoriadnom zasadnutí Európskej rady, ktoré sa konalo 17. – 21. júla 2020²⁷ sa lídri EÚ dohodli na nástroji obnovy NextGenerationEU. Nástroj poskytne EÚ potrebné prostriedky na riešenie výziev vyvolaných pandemiou COVID-19 a podporí investície na zelenú a digitálnu transformáciu. Komisia si bude môcť na finančných trhoch požičať na jej financovanie až 750 miliárd EUR. V tejto súvislosti sa Európsky parlament, Rada a Komisia dohodli, že „inštitúcie [budú] pracovať na zavedení dostatočných nových vlastných zdrojov s cieľom pokryť sumu zodpovedajúcu očakávaným výdavkom súvisiacim so splácaním“ nástroja NextGenerationEU²⁸. Komisia sa zaviazala, že predloží návrhy týkajúce sa nových vlastných zdrojov, medzi ktoré by mal patriť mechanizmus CBAM, v prvom polroku 2021.

²⁵ Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391.

²⁶ Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).

²⁷ Pozri [Záver Európskej rady, 17. – 21. júla 2020](#).

²⁸ Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

V rámci celkového balíka environmentálnych opatrení prijatých a uplatňovaných EÚ, ktoré ilustrujú pokračujúce úsilie EÚ o vyššiu úroveň environmentálnych ambícií, než aká existuje u mnohých našich obchodných partnerov, sa považuje za vhodné začať podľa možnosti čo najskôr prechod od systému, v ktorom sa únik uhlíka riešili bezodplatnými kvótami, na systém, v ktorom sa únik uhlíka súvisiaci s dovozom rieši mechanizmom kompenzácie uhlíka na hraniciach, pričom sa nestranné zohľadní technická a ekonomická uskutočniteľnosť vrátane administratívnych obmedzení a legitímnych očakávaní všetkých hospodárskych subjektov.

Súbežné vyvažovanie týchto mnohorakých cieľov hovorí v prospech postupného zavádzania mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach, podľa možnosti čo najskôr, aby sa v začiatkovej a relatívne krátkej pilotnej fáze bez finančnej kompenzácie prevádzkovatelia mohli prispôbiť novému systému vrátane jeho dodatočných administratívnych požiadaviek a orgány mohli získať skúsenosti s prevádzkou nového systému.

Po ukončení pilotnej fázy sa proces prechodu od bezodplatných kvót na mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach skutočne zrýchli spôsobom, ktorý zabezpečí, že nebude žiadna diskriminácia medzi domácim a dovážaným tovarom ani medzi tovarom dovážaným z rôznych krajín, plne v súlade s medzinárodnými záväzkami a právami EÚ.

Komisia zabezpečí, aby sa zaviedli mechanizmy monitorovania a hodnotenia fungovania mechanizmu CBAM vrátane jeho presadzovania proti podvodným praktikám a vyhodnotí ho vo vzťahu k hlavným politickým cieľom. Keďže je mechanizmus CBAM jedným z politických návrhov v rámci balíka Fit for 55, monitorovanie a hodnotenie by bolo možné vykonávať v súlade s inými politikami tohto balíka.

Komisia pred skončením prechodného obdobia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní nariadenia a v prípade potreby vypracuje legislatívny návrh na rozšírenie mechanizmu CBAM na iný tovar, než je uvedený v prílohe I, a prípadne aj na iné emisie a uvedie ďalšie možné zmeny na zlepšenie jeho fungovania. Na tento účel je potrebné najprv monitorovať vplyv CBAM.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

V kapitole I sa stanovujú všeobecné ustanovenia vrátane predmetu a rozsahu pôsobnosti návrhu (články 1 a 2) a vymedzenia kľúčových pojmov (článok 3). V prílohe I sa podrobne vymedzuje rozsah pôsobnosti návrhu, zoznam tovaru a emisií GHG, ktoré sa týkajú každého uvedeného tovaru. V prílohe II sú uvedené krajiny a územia pôvodu, ktoré sú vylúčené z uplatňovania opatrenia.

Kapitola II obsahuje ustanovenia o povinnostiach a právach deklarantov tovaru. Konkrétnejšie sú sem zahrnuté ustanovenia o podmienkach pre žiadosť o povolenie na dovoz tovaru CBAM (články 4 a 5), povinnosť schváleného deklaranta predkladať do 31. mája každého roku výročné vyhlásenie CBAM, ako aj obsah uvedeného vyhlásenia (článok 6), zásady výpočtu emisií viazaných v tovare dovezenom do EÚ v predchádzajúcom kalendárnom roku (článok 7, ako je ďalej uvedené v prílohe III) a postup overovania týchto emisií akreditovanými

a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28).

overovateľmi (článok 8, ktorý dopĺňajú požiadavky na podávanie správ a zásady overovania uvedené v prílohách IV a V). Uvádzajú sa tu aj zásady zohľadňovania ceny uhlíka zaplatenej v tretích krajinách (článok 9). A napokon podľa článku 10 má prevádzkovateľ zariadenia v tretej krajine možnosť požiadať Komisiu o zaradenie do centrálnej databázy. Po registrácii sa prevádzkovateľ môže rozhodnúť poskytnúť informácie o overených viazaných emisiách schválenému deklarantovi. Schválený deklarant môže poskytnuté informácie použiť na splnenie povinnosti deklarovat' overené informácie o viazaných emisiách pri dovoze tovaru vyrobeného v zariadení zaregistrovanom v centrálnej databáze do Únie.

V kapitole III sú uvedené všeobecné ustanovenia o administratívnom systéme príslušných vnútroštátnych orgánov, úlohe Komisie – ktorá je aj centrálnym správcom – a o zverejňovaní informácií (články 11, 12, 13 a 15). Kapitola obsahuje aj ustanovenia o hlavných charakteristikách národných registrov a ich účtov (články 14 a 16) a rozhodnutiach orgánov týkajúcich sa povolenia na dovoz (článok 17), akreditácie overovateľov (článok 18) a preskúmania vyhlásení CBAM (článok 19).

Kapitola IV obsahuje ustanovenia týkajúce sa certifikátov CBAM. V článkoch 20 až 24 sa stanovujú podrobné pravidlá o životnom cykle certifikátov CBAM od ich predaja po kontrolu ich odovzdávania alebo prípadné spätné odkúpenie a ich konečné zrušenie. Článok 20 sa podrobne zaoberá predajom certifikátov príslušnými orgánmi. V článku 21 je uvedený výpočet ceny certifikátov, ktorý vykonáva Komisia každý týždeň. V článku 22 sú stanovené postupy na zabezpečenie toho, aby každý schválený deklarant splnil svoju povinnosť a odovzdal certifikáty do národného registra. V článku 23 sa stanovuje právo schváleného deklaranta požiadať príslušný orgán o spätné odkúpenie obmedzeného počtu certifikátov CBAM, ktoré mu zostávajú na účte po odovzdaní. Napokon v článku 24 sa stanovuje, že do 30. júna v každom roku je príslušný orgán povinný zrušiť certifikáty zostávajúce na účte každého deklaranta po odovzdaní a prípadnom spätnom odkúpení.

V kapitole V sa stanovuje, ako sa majú colné orgány zaoberať postupmi pre správu tovaru na hranici (článok 25). V kapitole VI sú v článku 26 stanovené sankcie za porušenie a osobitné ustanovenie o obchádzaní v prípade zmien v štruktúre obchodu (článok 27).

Kapitola VII obsahuje ustanovenia týkajúce sa vykonávania delegovania právomoci prijímať delegované akty na Komisiu (článok 28) a postup preskúmania vykonávacích aktov (článok 29). Právomoc prijímať delegované akty sa uvádza v článkoch 2, 18 a 27. Články 2, 5 až 9, 21, 25, 31, 33 a 35 obsahujú ustanovenia o vykonávacích právomociach.

Kapitola VIII obsahuje v článku 30 ustanovenia o hodnotení a preskúmaní nariadenia.

V kapitole IX (článku 31) sa rieši zníženie povinnosti CBAM reflektovať prechodné pridelovanie kvót EU ETS bezodplatne v zariadeniach, ktoré v Únii vyrábajú rovnaké druhy tovaru, na aké sa vzťahuje tento návrh.

Kapitola X obsahuje osobitné ustanovenia, ktoré sa majú uplatňovať počas začiatocného prechodného obdobia. Podľa uvedených ustanovení sa v prvých rokoch bude uplatňovať mechanizmus CBAM bez finančnej kompenzácie s cieľom zbierať údaje a zvyšovať povedomie deklarantov. Prechodné obdobie bude trvať tri roky od 1. januára 2023 do 31. decembra 2025, ako sa stanovuje v článku 32. Deklaranti budú štvrťročne podávať správy o viazaných emisiách zodpovedajúcich ich dovozu za predchádzajúci štvrťrok, v ktorých podrobne uvedú priame a nepriame emisie a oznámia každú cenu uhlíka, ktorú zaplatili

v zahraničí. Colné orgány budú deklarantov informovať o ich povinnostiach týkajúcich sa mechanizmu CBAM a vymieňať si informácie s príslušnými orgánmi.

Napokon v kapitole XI je uvedené nadobudnutie účinnosti návrhu, pričom niektoré z ustanovení sa budú uplatňovať len počas prechodného obdobia a iné sa začnú uplatňovať v roku 2026 (článok 36).

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,**ktorým sa zriaďuje mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Komisia vo svojom oznámení o Európskej zelenej dohode³ vytýčila novú stratégiu rastu, ktorej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, kde v roku 2050 neexistujú čisté emisie (emisie po odpočítaní odstránených emisií) skleníkových plynov (ďalej len „emisie GHG“) a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov. Cieľom Európskej zelenej dohody je takisto chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál EÚ a chrániť zdravie a blaho občanov pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi. Táto transformácia musí byť zároveň spravodlivá a inkluzívna a nesmie sa pri nej na nikoho zabudnúť. Komisia takisto oznámila vo svojom akčnom pláne EÚ nazvanom Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy⁴ podporu pre relevantné nástroje a stimuly na lepšie uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“, ako sa uvádza v článku 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a tým aj úplné ukončenie éry „bezplatného znečisťovania“ s cieľom maximalizovať synergie medzi dekarbonizáciou a cieľom nulového znečistenia.
- (2) Parížska dohoda⁵ prijatá v decembri 2015 na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (ďalej len „UNFCCC“) nadobudla platnosť v novembri 2016. Zmluvné strany Parížskej dohody sa v jej článku 2 dohodli, že udržia zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vynaložia úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia.

¹ Ú. v. EÚ C, , s. . [Úrad pre publikácie – vložiť číslo stanoviska.]

² Ú. v. EÚ C, , s. . [Úrad pre publikácie – vložiť číslo stanoviska.]

³ Oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode [COM(2019) 640 final].

⁴ Oznámenie Komisie z 12. mája 2021 o ceste k zdravej planéte pre všetkých [COM(2021) 400].

⁵ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

- (3) Boj s klimatickými a inými súvisiacimi environmentálnymi výzvami a dosiahnutie zámerov Parížskej dohody sú jadrom Európskej zelenej dohody. Hodnota Európskej zelenej dohody sa len zvýšila vzhľadom na veľmi vážne účinky pandémie COVID-19 na zdravie a hospodársky blahobyt občanov Únie.
- (4) Únia sa zaviazala znížiť do roku 2030 emisie GHG v rámci celého hospodárstva minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, ako sa uvádza v znení predloženom v mene Európskej únie a jej členských štátov k dohovoru UNFCCC o aktualizácii vnútroštátne stanoveného príspevku Európskej únie a jej členských štátov⁶.
- (5) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁷ sa v právnych predpisoch zakotvil cieľ dosiahnutia klimatickej neutrality v rámci celého hospodárstva do roku 2050. V nariadení sa stanovuje aj záväzný záväzok Únie znížiť do roku 2030 emisie GHG minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.
- (6) Osobitná správa Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o vplyvoch zvýšenia globálnej teploty o 1,5 °C nad úroveň predindustriálneho obdobia a súvisiacich modeloch vývoja globálnych emisií GHG⁸ poskytuje silný vedecký základ na boj proti zmene klímy a ilustruje potrebu zintenzívniť opatrenia v oblasti klímy. Táto správa potvrdzuje, že na zníženie pravdepodobnosti extrémnych poveternostných javov sa emisie GHG musia naliehavo znížiť a že zmenu klímy je potrebné obmedziť na zvýšenie globálnej teploty o 1,5 °C.
- (7) Únia presadzuje ambicióznú politiku v oblasti klímy a zaviedla regulačný rámec na dosiahnutie svojho cieľa znížiť emisie GHG do roku 2030. Medzi právne predpisy, ktorými sa vykonáva uvedený cieľ, patrí okrem iného smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES⁹ o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami GHG v Únii (ďalej len „EU ETS“), ktorá prináša harmonizované stanovovanie cien emisií GHG na úrovni Únie pre energeticky náročné odvetvia a pododvetvia, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842¹⁰, ktorým sa zavádzajú vnútroštátne ciele znižovania emisií GHG do roku 2030, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841¹¹, v ktorom sa od členských štátov vyžaduje kompenzácia emisií GHG z využívania pôdy odstraňovaním emisií z atmosféry.

⁶ [Rada](#) Európskej únie, ST/14222/1/20/REV1.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a mení nariadenie (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁸ IPCC, 2018, Global warming of 1.5 °C. (Globálne oteplenie o 1,5 °C) Osobitná správa IPCC (2018) o vplyve globálneho oteplenia o 1,5 C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou a súvisiacich postupoch znižovania emisií skleníkových plynov v kontexte posilnenia globálnej reakcie na hrozbu zmeny klímy, udržateľného rozvoja a úsilia o odstránenie chudoby). [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M. I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (eds.)].

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politik v oblasti klímy a energetiky na rok 2030, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 525/2013 a rozhodnutie č. 529/2013/EÚ (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1).

- (8) Pokiaľ má značný počet medzinárodných partnerov EÚ politický prístup, ktorý nevedie k rovnakej úrovni ambícií v oblasti klímy, existuje riziko úniku uhlíka. K úniku uhlíka dochádza, ak z dôvodu nákladov súvisiacich s politikami v oblasti klímy podniky pôsobiace v niektorých priemyselných odvetviach alebo pododvetviach presunú výrobu do iných krajín alebo ak by dovoz z týchto krajín nahradil rovnocenné výrobky, pri ktorých sa produkuje menej emisií GHG. Mohlo by to viesť k zvyšovaniu ich celkových emisií v celosvetovom meradle, čo by ohrozilo znižovanie emisií GHG, ktoré je naliehavo potrebné, ak má svet udržať globálnu priemernú teplotu výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami z predindustriálneho obdobia.
- (9) Iniciatíva týkajúca sa mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach (ďalej len „mechanizmus CBAM“) je súčasťou balíka Fit for 55. Uvedený mechanizmus má slúžiť ako základný prvok súboru nástrojov EÚ na dosiahnutie cieľa klimaticky neutrálnej Únie do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou tým, že sa zameria na riešenie rizík úniku uhlíka vyplývajúcich z vyššej ambície Únie v oblasti klímy.
- (10) Existujúce mechanizmy, ktoré sa zameriavajú na riešenie rizika úniku uhlíka v odvetviach a pododvetviach, v ktorých hrozí únik uhlíka, sú prechodné bezodplatné pridelovanie kvót EU ETS a finančné opatrenia na vykompenzovanie nepriamych emisných nákladov, ktoré vznikajú z premietania vzniknutých z nákladov súvisiacich s emisiami GHG do cien elektrickej energie resp. stanovených v článku 10a ods. 6 a článku 10b smernice 2003/87/ES. Bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS však oslabuje signál o cene, ktorý systém poskytuje zariadeniam prijímajúcim kvóty v porovnaní s úplným obchodovaním s kvótami formou aukcie, a teda ovplyvňuje stimuly pre investície do ďalšieho znižovania emisií.
- (11) Mechanizmus CBAM by mal nahradiť tieto existujúce mechanizmy odlišným riešením rizika úniku uhlíka: zabezpečením ekvivalentného stanovovania cien uhlíka pre dovoz a domáce výrobky. Na zabezpečenie postupného prechodu zo súčasného systému bezodplatných kvót na mechanizmus CBAM by sa mal mechanizmus CBAM zavádzať postupne, kým sa postupne nezrušia bezodplatné kvóty v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM. Kombinované a prechodné uplatňovanie bezodplatne pridelovaných kvót EU ETS a mechanizmu CBAM by v žiadnom prípade nemalo viesť k zvýhodňovaniu tovaru Únie v porovnaní s tovarom dovezeným na colné územie Únie.
- (12) Hoci cieľom mechanizmu CBAM je zabrániť riziku úniku uhlíka, toto nariadenie takisto podporuje využívanie účinnejších technológií z hľadiska emisií GHG zo strany výrobcov z tretích krajín, aby sa produkovalo menej emisií na jednotku výstupu.
- (13) Ako nástroj na ochranu pred únikom uhlíka a na zníženie emisií GHG by mal mechanizmus CBAM zabezpečiť, aby dovážané výrobky podliehali regulačnému systému, ktorý uplatňuje náklady na emisie oxidu uhličitého rovnocenné s tými, ktoré by boli inak znášané v rámci EU ETS. Mechanizmus CBAM je opatrenie v oblasti klímy, ktoré by malo zabrániť riziku úniku uhlíka a podporiť ambicióznejší cieľ Únie na zmiernenie zmeny klímy a zabezpečiť zlučiteľnosť s pravidlami WTO.
- (14) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na tovar dovážaný na colné územie Únie z tretích krajín okrem prípadov, keď ich výroba už podlieha systému EU ETS, a tak sa uplatňovať na tretie krajiny a územia alebo na systém stanovovania cien uhlíka, ktorý je plne prepojený s EU ETS.
- (15) Aby sa v prípade budúcich dohôd z mechanizmu CBAM vylúčili tretie krajiny alebo územia, ktoré sú plne integrované v systéme EU ETS alebo sú s ním prepojené, v súlade s článkom 290 ZFEÚ by sa na Komisiu mala delegovať právomoc prijímať akty, pokiaľ

ide o zmenu zoznamu krajín v prílohe II. Naopak, tieto tretie krajiny alebo územia by mali byť vylúčené zo zoznamu v prílohe II a mali by podliehať mechanizmu CBAM v prípade, že nebudú účinne účtovať cenu ETS za tovar vyvezený do Únie.

- (16) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na kontinentálny šelf a na výhradnú hospodársku zónu vyhlásenú členskými štátmi podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve¹² s cieľom zabrániť riziku úniku uhlíka v zariadeniach na mori.
- (17) Emisie GHG, ktoré má mechanizmus CBAM regulovať, by mali zodpovedať emisiám GHG, na ktoré sa vzťahuje príloha I k EU ETS v smernici 2003/87/ES, konkrétne oxid uhličitý (ďalej len „CO₂“), prípadne aj oxid dusný (N₂O) a úplne fluórované uhľovodíky (PFC). Mechanizmus CBAM by sa mal od začiatku uplatňovať na priame emisie týchto GHG z výroby tovaru až do času dovozu na colné územie Únie a po skončení prechodného obdobia a ďalšom posúdení by sa mal uplatňovať aj na nepriame emisie, a tak odzrkadľovať rozsah pôsobnosti EU ETS.
- (18) Systém EU ETS a mechanizmus CBAM majú spoločný cieľ stanovovať ceny emisií GHG viazaných v rovnakých odvetviach a v rovnakom tovare prostredníctvom využívania špecifických kvót a certifikátov. Obidva systémy majú regulačný charakter a sú odôvodnené potrebou obmedziť emisie GHG v súlade s environmentálnym cieľom stanoveným v Únii.
- (19) Hoci EU ETS stanovuje absolútny strop emisií GHG z činností v jeho rozsahu pôsobnosti a umožňuje obchodovateľnosť kvót (tzv. systém stropov a obchodovania), mechanizmus CBAM by nemal stanoviť kvantitatívne obmedzenia na dovoz, aby sa zabezpečilo, že obchodné toky nebudú obmedzené. Navyše, kým EU ETS sa uplatňuje na zariadenia so sídlom v Únii, mechanizmus CBAM by sa mal uplatňovať na určitý tovar dovezený na colné územie Únie.
- (20) Systém CBAM má určité špecifické vlastnosti v porovnaní s EU ETS vrátane výpočtu ceny certifikátov CBAM, možnosti obchodovať s certifikátmi a ich časovej platnosti. Sú odôvodnené potrebou zachovať účinnosť mechanizmu CBAM ako opatrenia na postupné zamedzenie úniku uhlíka a na zabezpečenie toho, aby riadenie systému nebolo nadmerne zaťažujúce, pokiaľ ide o povinnosti uložené prevádzkovateľom a administratívne zdroje, pričom sa zároveň zachová rovnaká úroveň pružnosti, ktorá je prevádzkovateľom dostupná v EU ETS.
- (21) V záujme zachovania účinnosti mechanizmu CBAM ako opatrenia proti úniku uhlíka je potrebné, aby tesne odrážal cenu EU ETS. Kým na trhu EU ETS sa cena kvót určuje aukciami, cena certifikátov CBAM by mala v rozumnej miere odrážať cenu takýchto aukcií prostredníctvom priemerov vypočítaných každý týždeň. Takéto týždenné priemerné ceny tesne odrážajú cenové výkyvy EU ETS a umožňujú dovozcom primeranú maržu na využitie zmien v cenách EU ETS, pričom sa zároveň zabezpečí, aby systém zostal pre správne orgány riaditeľný.
- (22) V rámci EU ETS celkový počet vydaných kvót (strop) určuje ponuku emisných kvót a poskytuje istotu, pokiaľ ide o maximálne emisie GHG. Cena uhlíka je určená rovnováhou medzi touto ponukou a dopytom na trhu. Nedostatok je potrebný, aby existoval cenový stimul. Keďže nie je možné stanoviť strop pre počet certifikátov CBAM, ktoré budú dovozcom k dispozícii, ak by dovozcovia mali možnosť previesť certifikáty CBAM do budúcnosti a obchodovať s nimi, výsledkom by mohli byť situácie, v ktorých

¹² Dohovor o morskom práve, Montego Bay 10. decembra 1982.

by už cena certifikátov CBAM neodrážala vývoj ceny v EU ETS. Oslabilo by to stimul dekarbonizácie medzi domácim a dovážaným tovarom, uprednostnilo únik uhlíka a oslabilo hlavný klimatický cieľ mechanizmu CBAM. Viedlo by to aj k rozdielnym cenám pre prevádzkovateľov z rôznych krajín. Obmedzenia možností obchodovať s certifikátmi CBAM a prenášať ich do budúcnosti sú preto odôvodnené potrebou zabrániť mareniu účinnosti a klimatického cieľa mechanizmu CBAM, ako aj potrebou zabezpečiť spravodlivé zaobchádzanie s prevádzkovateľmi z rôznych krajín. Týmto nariadením by sa však mal ustanoviť systém, v ktorom orgány môžu spätne odkúpiť určitý počet nadbytočných certifikátov od dovozcov s cieľom uchovať pre dovozcov možnosť optimalizovať svoje náklady. Taká suma je stanovená na úrovni, ktorá umožňuje dovozcom primeranú maržu na využitie pákového efektu na svoje náklady počas platnosti certifikátov, pričom sa zachová celkový účinok prenosu ceny a zabezpečí zachovanie environmentálneho cieľa opatrenia.

- (23) Vzhľadom na to, že sa mechanizmus CBAM uplatňuje na dovoz tovaru na colné územie Únie, a nie na zariadenia, určité úpravy a zjednodušenia by bolo potrebné uplatniť aj na režim mechanizmu CBAM. Jedno z takýchto zjednodušení by malo pozostávať z deklaratívneho systému, v ktorom by dovozcovia mali nahlasovať celkové overené emisie GHG viazané v tovare dovezenom v danom kalendárnom roku. Mal by sa uplatňovať aj odlišný harmonogram v porovnaní s cyklom dodržiavania podmienok systému EU ETS, aby sa zabránilo potenciálnym zbrzdeniam vyplývajúcim z povinností akreditovaných overovateľov podľa tohto nariadenia a EU ETS.
- (24) Pokiaľ ide o sankcie, členské štáty by mali uplatňovať pokuty za porušenie tohto nariadenia a zabezpečiť ich vykonávanie. Výška týchto pokút by mala byť totožná s pokutami uplatňovanými v rámci Únie v prípade porušenia systému EU ETS podľa článku 16 ods. 3 a 4 smernice 2003/87/ES.
- (25) Kým EU ETS sa uplatňuje na určité výrobné procesy a činnosti, mechanizmus CBAM by sa mal zamerať na zodpovedajúci dovoz tovarov. Vyžaduje si to jasnú identifikáciu dovážaného tovaru prostredníctvom jeho zatriedenia tovaru v kombinovanej nomenklatúre¹³ (ďalej len „KN“) a jeho prepojenie s viazanými emisiami GHG.
- (26) Pokrytie výrobkov v rámci mechanizmu CBAM by malo odrážať činnosti, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, pretože ten vychádza z kvantitatívnych a kvalitatívnych kritérií prepojených s environmentálnym cieľom smernice 2003/87/ES a je najkomplexnejším regulačným systémom emisií GHG v Únii.
- (27) Stanovením vymedzenia výrobkov pre mechanizmus CBAM, ktoré bude odrážať činnosti, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, by sa pomohlo zaistiť aj to, aby sa dovážané výrobky neznevýhodňovali oproti výrobkom domáceho pôvodu.
- (28) Hoci konečným cieľom mechanizmu CBAM je široké pokrytie výrobkov, bolo by rozumné začať s vybraným počtom odvetví s relatívne homogénnymi výrobkami, kde existuje riziko úniku uhlíka. Odvetvia Únie považované za vystavené riziku úniku uhlíka sú uvedené v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/708¹⁴.

¹³ Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

¹⁴ Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/708 z 15. februára 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o určenie zoznamu odvetví a pododvetví, ktoré sa v období rokov 2021 až 2030 považujú za odvetvia a pododvetvia s rizikom úniku uhlíka (Ú. v. EÚ L 120, 8.5.2019, s. 2).

- (29) Tovar, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, by sa mal vybrať po dôkladnej analýze jeho významu z hľadiska kumulovaných emisií GHG a rizika úniku uhlíka v zodpovedajúcich odvetviach EU ETS, pričom sa obmedzí zložitost' a administratívna záťaž. Skutočný výber by mal konkrétne zohľadniť základné materiály a základné výrobky, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, s cieľom zabezpečiť, aby bol dovoz energeticky náročných výrobkov do Únie v rovnakom postavení ako výrobky EÚ, pokiaľ ide o stanovovanie cien uhlíka v rámci EU ETS a aby sa zmiernilo riziko úniku uhlíka. Ďalšími relevantnými kritériami pre zúženie výberu by mali byť: po prvé, význam odvetví z hľadiska emisií, najmä to, či odvetvie patrí medzi najväčších súhrnných producentov emisií GHG; po druhé, vystavenie odvetvia značnému riziku úniku uhlíka, ako sa vymedzuje podľa smernice 2003/87/ES; po tretie, potreba uviesť do rovnováhy široké pokrytie, pokiaľ ide o emisie GHG, pri obmedzení zložitosti a administratívneho úsilia.
- (30) Použitie prvého kritéria umožňuje vytvoriť zoznam týchto priemyselných odvetví, pokiaľ ide o kumulované emisie: železo a oceľ, rafinérie, cement, základné organické chemikálie a hnojivá.
- (31) Toto nariadenie by sa však v tomto štádiu nemalo zaoberať určitými odvetviami uvedenými v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/708 vzhľadom na ich osobitné vlastnosti.
- (32) Najmä organické chemikálie nie sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vzhľadom na technické obmedzenia, ktoré neumožňujú jasne definovať viazané emisie dovezeného tovaru. Pre tento tovar je základným parametrom uplatniteľná referenčná hodnota v rámci EU ETS, ktorá neumožňuje jednoznačné pridelovanie emisií viazaných na jednotlivý dovážaný tovar. Cielenejšie pridelovanie pre organické chemikálie si bude vyžadovať viac údajov a hlbšiu analýzu.
- (33) Podobné technické obmedzenia platia aj pre rafinérске výrobky, pri ktorých nemožno jednoznačne určiť emisie GHG pre jednotlivé výstupné výrobky. Relevantná referenčná hodnota v rámci EU ETS sa zároveň priamo nevzťahuje na konkrétne výrobky, ako je benzín, nafta alebo kerozín, ale na celý rafinérsky výstup.
- (34) Hliníkové výrobky by však mali byť zahrnuté do mechanizmu CBAM, pretože sú do veľkej miery vystavené úniku uhlíka. Navyše pri viacerých priemyselných použitíach priamo konkurujú oceľovým výrobkom, pretože ich vlastnosti sa do veľkej miery podobajú vlastnostiam oceľových výrobkov. Zahrnutie hliníka má takisto svoj význam, pretože rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM sa môže rozšíriť, aby v budúcnosti pokryl aj nepriame emisie.
- (35) Rúry a príslušenstvo k rúrkam by podobne mali byť zahrnuté do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM napriek ich nízkej úrovni viazaných emisií, pretože ich vylúčením by sa zvýšila pravdepodobnosť obchádzania zahrnutia oceľových výrobkov do pôsobnosti mechanizmu CBAM zmenou štruktúry obchodu na výrobky v nasledujúcej časti distribučného reťazca.
- (36) Toto nariadenie by sa naopak nemalo uplatňovať na určité výrobky, ktorých výroba neprináša významné emisie, ako sú železný a oceľový šrot (pod číselným znakom KN 7204), ferozliatiny (číselný znak KN 7202) a určité hnojivá (v rámci číselného znaku KN 3105 60 00).
- (37) Dovozy elektrickej energie by mal byť zahrnutý do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pretože toto odvetvie je zodpovedné za 30 % celkových emisií GHG v Únii. Vyššia ambícia Únie v oblasti klímy by zvýšila rozdiel v nákladoch na emisie

oxidu uhličitého medzi výrobou elektrickej energie v Únii a v zahraničí. Toto zvýšenie v kombinácii s pokrokom pri prepojení elektrizačnej sústavy Únie so susediacimi krajinami by zvýšilo riziko úniku uhlíka z dôvodu nárastu dovozu elektrickej energie, ktorej značná časť by sa vyrábala v uhoľných tepelných elektrárnach.

- (38) Dovozcovia tovaru, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, by nemali byť povinní plniť svoje povinnosti týkajúce sa mechanizmu CBAM podľa tohto nariadenia v čase dovozu, mali by sa uplatňovať osobitné administratívne opatrenia s cieľom zabezpečiť splnenie týchto povinností v neskoršom štádiu. Dovozcovia by preto mali byť oprávnení dovážať tovar v rámci mechanizmu CBAM po tom, ako im príslušný orgán zodpovedný za uplatňovanie tohto nariadenia udelí povolenie.
- (39) Mechanizmus CBAM by mal byť založený na deklaratívnom systéme, v ktorom schválený deklarant, ktorý môže zastupovať viac než jedného dovozcu, každoročne predloží vyhlásenie o viazaných emisiách v tovare dovezenom na colné územie Únie a odovzdá počet certifikátov CBAM, ktorý zodpovedá deklarovaným emisiám.
- (40) Schválený deklarant by mal mať možnosť požiadať o zníženie počtu certifikátov CBAM, ktoré má odovzdať, v závislosti od ceny uhlíka už zaplatenej za tieto emisie v iných jurisdikciách.
- (41) Viazané deklarované emisie by mala overiť osoba akreditovaná vnútroštátnym akreditačným orgánom vymenovaným v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008¹⁵ alebo podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/2067¹⁶.
- (42) Systém by mal prevádzkovateľom výrobných zariadení v tretích krajinách umožniť registráciu v centrálnej databáze a ich overené viazané emisie GHG z výroby tovaru sprístupniť schváleným deklarantom. Prevádzkovateľ by mal mať možnosť rozhodnúť sa nesprístupniť verejnosti svoje meno, adresu a kontaktné údaje v centrálnej databáze.
- (43) Certifikáty CBAM sa líšia od kvót EU ETS, pre ktoré je hlavnou charakteristikou denné obchodovanie formou aukcie. V dôsledku potreby stanoviť pre certifikáty CBAM jasnú cenu je denné uverejňovanie pre prevádzkovateľov neprimerane zaťažujúce a máťuce, pretože hrozí, že denné ceny budú po uverejnení zastarané. Týždenné uverejňovanie cien CBAM by preto presne odrážalo trend oceňovania kvót EU ETS a sledovalo rovnaký klimatický cieľ. Výpočet ceny certifikátov CBAM by sa preto mal stanoviť na základe dlhšieho časového rámca (týždenne), než je časový rámec stanovený systémom EU ETS (denne). Komisia by mala byť poverená úlohou vypočítať a uverejňovať priemernú cenu.
- (44) Aby sa schváleným deklarantom umožnila pružnosť pri plnení povinností v rámci mechanizmu CBAM a aby mohli využívať výhody výkyvov v cene kvót EU ETS, certifikáty CBAM by mali byť platné dva roky od dátumu nákupu. Schválenému deklarantovi by sa mal umožniť ďalší predaj časti prebytočne nakúpených certifikátov vnútroštátnemu orgánu. Schválený deklarant by mal počas roka nazhromaždiť počet

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

¹⁶ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2067 z 19. decembra 2018 o overovaní údajov a o akreditácii overovateľov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 94).

certifikátov, ktorý sa požaduje v čase odovzdávania, s prahovými hodnotami stanovenými na konci každého štvrtého roka.

- (45) Fyzikálne vlastnosti elektrickej energie ako výrobku, najmä nemožnosť sledovať skutočný tok elektrónov, sú dôvodom mierne odlišného návrhu mechanizmu CBAM. Štandardné hodnoty by sa mali použiť ako štandardný prístup a schválení deklaranti by mali mať možnosť požiadať o výpočet svojich povinností v rámci mechanizmu CBAM na základe skutočných emisií. Obchod s elektrickou energiou je odlišný od obchodu s iným tovarom najmä preto, že sa s ňou obchoduje prostredníctvom prepojených elektrizačných sústav s využitím energetických búrz a osobitných foriem obchodovania. Prepojenie trhu je prísne regulovaná forma obchodovania s elektrickou energiou, ktorá umožňuje zoskupiť ponuky na kúpu a predaj naprieč Úniou.
- (46) Na zabránenie rizikám obchádzania a na zlepšenie vysledovateľnosti skutočných emisií CO₂ z dovozu elektrickej energie a jej použitia v tovare by výpočet skutočných emisií mal byť povolený len za určitého počtu prísnych podmienok. Bolo by konkrétne potrebné preukázať, že je pevne nominovaná pridelená kapacita spojenia a že existuje priamy zmluvný vzťah medzi nákupcom a výrobcom elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov alebo medzi nákupcom a výrobcom elektrickej energie, ktorá má nižšie emisie ako emisie so štandardnou hodnotou.
- (47) Zmluvné strany Zmluvy o založení Energetického spoločenstva¹⁷ alebo zmluvné strany dohôd o pridružení vrátane prehĺbených a komplexných zón voľného obchodu sa zaviazali uplatňovať procesy dekarbonizácie, čo by malo časom vyústiť do prijatia mechanizmov stanovovania cien uhlíka, ktoré sú podobné alebo ekvivalentné s EU ETS, alebo do ich účasti na EU ETS.
- (48) Začlenenie tretích krajín do trhu Únie s elektrickou energiou je dôležitým impulzom, aby tieto krajiny zrýchlili prechod na energetické systémy s vysokým podielom energie z obnoviteľných zdrojov. Prepojenie trhu s elektrickou energiou, ako sa uvádza v nariadení Komisie (EÚ) 2015/1222¹⁸, umožňuje tretím krajinám lepšie integrovať elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov do trhu s elektrickou energiou, efektívne si takú elektrinu vymieňať na rozsiahlejšom území, vyrovnávať ponuku a dopyt s väčším trhom Únie a znižovať uhlíkovú náročnosť svojej výroby elektrickej energie. Začlenenie tretích krajín do trhu Únie s elektrickou energiou takisto prispieva k bezpečnosti dodávok elektrickej energie v týchto krajinách a v susedných členských štátoch.
- (49) Keď budú tretie krajiny úzko začlenené do trhu Únie s elektrickou energiou prostredníctvom prepojenia trhu, mali by sa nájsť technické riešenia na zabezpečenie uplatňovania mechanizmu CBAM na elektrickú energiu vyvážanú z týchto krajín na colné územie Únie. Ak technické riešenia nebude možné nájsť, tretie krajiny prepojené s trhom by mali mať časovo obmedzenú výnimku z mechanizmu CBAM najneskôr do roku 2030, výlučne pokiaľ ide o vývoz elektrickej energie a za predpokladu splnenia určitých podmienok. Tieto tretie krajiny by však mali vypracovať plán a zaviazat' sa, že zavedú mechanizmus stanovovania cien uhlíka, ktorým sa stanoví ekvivalentná cena ako v systéme EU ETS, a mali by sa zaviazat', že dosiahnu uhlíkovú neutralitu do roku 2050, [ako aj?] zosúladiť sa s legislatívou Únie v oblastiach životného prostredia, klímy, hospodárskej súťaže a energetiky. Uvedená výnimka by sa mala kedykoľvek

¹⁷ Rozhodnutie Rady 2006/500/ES z 29. mája 2006 o uzavretí Zmluvy o Energetickom spoločenstve Európskym spoločenstvom (Ú. v. EÚ L 198, 20.7.2006, s. 15).

¹⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1222 z 24. júla 2015, ktorým sa stanovuje usmernenie pre pridelenie kapacity a riadenie preťaženia (Ú. v. EÚ L 197, 25.7.2015, s. 24).

zrušiť, ak existujú dôvody domnievať sa, že dotknutá krajina si neplní svoje záväzky alebo do roku 2030 neprijala systém obchodovania s emisiami rovnocenný s EU ETS.

- (50) V období 2023 až 2025 by sa malo uplatňovať prechodné obdobie. Mechanizmus CBAM bez finančnej kompenzácie by sa mal uplatňovať s cieľom uľahčiť plynulé zavedenie mechanizmu, čím sa zníži riziko rušivých vplyvov na obchod. Počas prechodného obdobia by deklaranti mali štvrťročne podávať správy o skutočných viazaných emisiách v dovezenom tovare, v ktorých podrobne uvedú priame a nepriame emisie a každú cenu uhlíka, ktorú zaplatili v zahraničí.
- (51) Na uľahčenie a zabezpečenie riadneho fungovania mechanizmu CBAM by Komisia mala príslušným orgánom zodpovedným za uplatňovanie tohto nariadenia poskytovať pomoc pri vykonávaní ich povinností.
- (52) Komisia by mala vyhodnotiť uplatňovanie tohto nariadenia pred skončením prechodného obdobia a podať správu Európskemu parlamentu a Rade. Správa Komisie by sa mala zamerať najmä na možnosti zintenzívnenia opatrení v oblasti klímy zameraných na cieľ klimaticky neutrálnej Únie do roku 2050. Ako súčasť hodnotenia by Komisia mala začať zhromažďovať informácie potrebné na prípadné rozšírenie rozsahu pôsobnosti na nepriame emisie, ako aj na iný tovar a služby vystavené riziku úniku uhlíka, a vyvinúť metódy výpočtu viazaných emisií, ktoré vychádzajú z metód environmentálnej stopy¹⁹.
- (53) Vzhľadom na uvedené by mal pokračovať dialóg s tretími krajinami a mal by v ňom byť priestor na spoluprácu a riešenia, ktoré by mohli usmerniť konkrétne budúce rozhodnutia o podrobnostiach návrhu opatrenia počas vykonávania, najmä v prechodnom období.
- (54) Komisia by sa mala snažiť nestranne a v súlade s medzinárodnými záväzkami EÚ spolupracovať s tretími krajinami, ktorých obchod s EÚ je dotknutý týmto nariadením, s cieľom preskúmať možnosti dialógu a spolupráce so zreteľom na vykonávanie konkrétnych prvkov mechanizmu stanoveného v tomto nariadení a súvisiacich vykonávacích aktoch. Mala by preskúmať aj možnosti uzatvorenia dohôd s cieľom zohľadňovať ich mechanizmus stanovovania cien uhlíka.
- (55) Účelom mechanizmu CBAM je podporovať čistejšie výrobné procesy a EÚ je pripravená spolupracovať s krajinami s nízkym a stredným príjmom na dekarbonizácii ich výrobných odvetví. Únia by navyše mala podporovať menej rozvinuté krajiny prostredníctvom potrebnej technickej pomoci s cieľom uľahčiť ich prispôbenie sa novým povinnostiam stanoveným týmto nariadením.
- (56) Ustanoveniami tohto nariadenia nie je dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679²⁰ ani nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725²¹.

¹⁹ Odporúčanie Komisie 2013/179/EÚ z 9. apríla 2013 týkajúce sa používania metód na meranie a oznamovanie environmentálneho správania výrobkov a organizácií počas ich životného cyklu (Ú. v. EÚ L 124, 4.5.2013, s. 1).

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (57) V záujme efektívnosti by sa mali uplatňovať ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 515/97²².
- (58) S cieľom napraviť obchádzanie ustanovení tohto nariadenia by sa na Komisiu mala delegovať právomoc v súlade s článkom 290 ZFEÚ prijímať akty týkajúce sa dopĺňania zoznamu tovaru v prílohe I.
- (59) Je obzvlášť dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila vhodné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²³. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (60) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁴.
- (61) Finančné záujmy Únie by sa mali počas celého výdavkového cyklu chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby správnych a peňažných sankcií,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1 *Predmet úpravy*

1. Týmto nariadením sa stanovuje mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (ďalej len „mechanizmus CBAM“) na riešenie problému emisií skleníkových plynov viazaných v tovare uvedenom v prílohe I pri jeho dovoze na colné územie Únie s cieľom zabrániť riziku úniku uhlíka.
2. Mechanizmus CBAM dopĺňa systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii zriadený smernicou 2003/87/ES tak, že uplatňuje ekvivalentný súbor pravidiel na dovoz tovaru uvedeného v článku 2 na colné územie Únie.

²² Nariadenie Rady (ES) č. 515/97 z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach (Ú. v. ES L 82, 22.3.1997, s. 1).

²³ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

3. Tento mechanizmus sa postupne stane alternatívou k mechanizmom stanoveným podľa smernice 2003/87/ES s cieľom zabrániť riziku úniku uhlíka, najmä k bezodplatnému pridelovaniu kvót v súlade s článkom 10a uvedenej smernice.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na tovar uvedený v prílohe I s pôvodom v tretej krajine, ak je tento tovar alebo zušľachtené výrobky z tohto tovaru získané v colnom režime aktívny zušľachtovací styk podľa článku 256 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013²⁵ dovezený na colné územie Únie.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje na tovar uvedený v odseku 1, ak je uvedený tovar prepravený na kontinentálny šelf alebo do výhradnej hospodárskej zóny členského štátu.
3. Odchyľne od odseku 1 a 2, toto nariadenie sa neuplatňuje na tovar s pôvodom v krajinách a na územiach uvedených v časti A prílohy II.
4. Dovezený tovar sa považuje tovar s pôvodom v tretích krajinách v súlade s pravidlami nepreferenčného pôvodu tovaru vymedzenými v článku 59 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.
5. Krajiny a územia sa uvádzajú v časti A prílohy II, pokiaľ sú kumulatívne splnené tieto podmienky:
 - a) na uvedenú krajinu alebo územie sa uplatňuje systém EU ETS zriadený podľa smernice 2003/87/ES alebo sa medzi uvedenou treťou krajinou alebo územím a Úniou uzatvorila zmluva, ktorá plne prepája systém EU ETS so systémom obchodovania s emisiami tretej krajiny alebo územia;
 - b) cena zaplatená v krajine, v ktorej má tovar pôvod, sa v skutočnosti účtuje za uvedený tovar bez akéhokoľvek rabatu prevyšujúceho rabat uplatňovaný aj v rámci EU ETS.
6. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom určiť podmienky uplatňovania mechanizmu CBAM na tovar uvedený v odseku 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.
7. Ak má tretia krajina alebo územie trh s elektrickou energiou, ktorý je integrovaný s vnútorným trhom Únie s elektrickou energiou prostredníctvom prepojenia trhu, a nebolo možné nájsť technické riešenie na uplatňovanie mechanizmu CBAM na dovoz elektrickej energie do Únie z danej tretej krajiny alebo územia, takýto dovoz elektrickej energie z tejto krajiny alebo územia bude vyňatý z uplatňovania mechanizmu CBAM, pokiaľ sú splnené všetky tieto podmienky:
 - a) tretia krajina alebo územie uzatvorilo s Úniou dohodu, v ktorej sa stanovuje povinnosť uplatňovať právo Únie v oblasti elektrickej energie vrátane právnych predpisov o rozvoji obnoviteľných zdrojov energie, ako aj iných pravidiel v oblasti energetiky, životného prostredia a hospodárskej súťaže;

²⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

- b) vnútroštátnym právom uvedenej tretej krajiny alebo územia sa vykonávajú hlavné ustanovenia právnych predpisov Únie v oblasti trhu s elektrickou energiou vrátane rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a prepojenia trhov s elektrickou energiou;
 - c) tretia krajina alebo územie predložilo Komisii plán, ktorý obsahuje harmonogram prijímania opatrení na vykonávanie podmienok stanovených v písmenách d) a e);
 - d) tretia krajina alebo územie sa zaviazalo dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a v súlade s tým formálne vytvorilo a v prípade potreby oznámilo do Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy svoju dlhodobú stratégiu rozvoja s nízkymi emisiami skleníkových plynov do polovice storočia v súlade s týmto cieľom a tento záväzok zaviedlo do svojich vnútroštátnych právnych predpisov;
 - e) tretia krajina alebo územie preukázalo pri vykonávaní plánu podľa písmena c) podstatný pokrok v zosúladení domácich právnych predpisov s právom Únie, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti klímy na základe tohto plánu vrátane pokroku v stanovovaní cien uhlíka na rovnakej úrovni ako Únia, aspoň pokiaľ ide o výrobu elektrickej energie. Vykonávanie systému obchodovania s emisiami v oblasti elektrickej energie s cenou ekvivalentnou s EU ETS sa finalizuje do 1. januára 2030;
 - f) tretia krajina alebo územie zaviedlo účinné systémy na zabránenie nepriamemu dovozu elektrickej energie do Únie z iných tretích krajín, ktoré nespĺňajú požiadavky stanovené v písmenách a) až e).
8. Tretie krajiny alebo územia, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v odseku 7 písm. a) až f), sú uvedené v časti B prílohy II k tomuto nariadeniu a predložia dve správy o splnení podmienok podľa odseku 7 písm. a) až f) – jednu pred 1. júlom 2025 a druhú pred 1. júlom 2029. Do 31. decembra 2025 a do 31. decembra 2029 Komisia posúdi, a to najmä na základe plánu podľa odseku 7 písm. c) a správ získaných od tretej krajiny alebo územia, či daná krajina alebo územie naďalej dodržiava podmienky stanovené v odseku 7.
9. Tretia krajina alebo územie uvedené v zozname v časti B prílohy II k tomuto nariadeniu sa odstráni z tohto zoznamu:
- a) ak Komisia má dôvody domnievať sa, že krajina alebo územie nepreukázalo dostatočný pokrok v plnení niektorej z požiadaviek uvedených v odseku 7 písm. a) až f) alebo ak krajina alebo územie prijalo opatrenie nezlučiteľné s cieľmi stanovenými v právnych predpisoch Únie v oblasti klímy a životného prostredia;
 - b) ak tretia krajina alebo územie podniklo kroky v rozpore s jeho cieľmi v oblasti dekarbonizácie, napríklad poskytovaním verejnej podpory zriadeniu novej výrobnnej kapacity, ktorá produkuje viac než 550 g emisií CO₂ z fosílnych palív na kWh elektrickej energie.
10. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 s cieľom stanoviť požiadavky a postupy pre krajiny alebo územia, ktoré sú vypustené zo zoznamu v časti B prílohy II, aby sa zabezpečilo uplatňovanie tohto nariadenia na ich území, pokiaľ ide o elektrickú energiu. Ak v takých prípadoch zostáva prepojenie trhu nezlučiteľné s uplatňovaním tohto nariadenia, Komisia môže rozhodnúť o vylúčení tretích krajín alebo území z prepojenia s trhom Únie a požadovať

explicitné pridelovanie kapacity na hraniciach medzi Úniou a treťou krajinou, aby sa mohol uplatňovať mechanizmus CBAM.

11. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 s cieľom zmeniť zoznamy v častiach A alebo B prílohy II podľa toho, či sú splnené podmienky uvedené v odsekoch 5, 7 alebo 9.
12. Únia môže v rámci uplatňovania článku 9 uzavrieť dohody s tretími krajinami s cieľom zohľadniť mechanizmy stanovovania cien uhlíka v týchto krajinách.

Článok 3 *Vymedzenie pojmov*

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „tovar“ je tovar uvedený v prílohe I;
2. „skleníkové plyny“ sú skleníkové plyny uvedené v prílohe I v súvislosti s každým tovarom v zozname uvedenej prílohy;
3. „emisie“ sú uvoľňovanie skleníkových plynov do atmosféry z výroby tovaru;
4. „dovoz“ je prepustenie do voľného obehu stanovené v článku 201 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
5. „EU ETS“ je systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii s ohľadom na činnosti uvedené v prílohe I k smernici 2003/87/ES okrem činností leteckej dopravy;
6. „tretia krajina“ je krajina alebo územie mimo colného územia Únie;
7. „kontinentálny šelf“ je kontinentálny šelf, ako je vymedzený v Dohovore Organizácie Spojených národov o morskom práve;
8. „výhradná hospodárska zóna“ je výhradná hospodárska zóna, ako je vymedzená v Dohovore Organizácie Spojených národov o morskom práve a ktorá bola vyhlásená za výhradnú hospodársku zónu členským štátom podľa uvedeného dohovoru;
9. „prepojenie trhu“ je pridelenie prenosovej kapacity prostredníctvom systému Únie, ktorý súčasne páruje objednávky a prideluje medzioblastné kapacity, ako sa stanovuje v nariadení Komisie (EÚ) 2015/1222;
10. „explicitné pridelovanie kapacity“ je pridelovanie cezhraničnej prenosovej kapacity oddelene od obchodu s elektrickou energiou;
11. „príslušný orgán“ je orgán určený každým členským štátom v súlade s článkom 11 tohto nariadenia;
12. „colné orgány“ sú colné správy členských štátov, ako sú vymedzené v článku 5 bode 1 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
13. „deklarant“ je osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie na prepustenie do voľného obehu vo vlastnom mene, alebo osoba, v ktorej mene sa takéto vyhlásenie podáva, v súlade s nariadením (EÚ) č. 952/2013;
14. „osoba“ je fyzická osoba, právnická osoba a každé združenie osôb, ktoré nie je právnickou osobou, ale ktorá je podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva uznaná za spôsobilé na právne úkony;

15. „priame emisie“ sú emisie z výrobných procesov tovaru, nad ktorými má výrobca priamu kontrolu;
16. „viazané emisie“ sú priame emisie uvoľnené počas výroby tovaru vypočítané podľa metód stanovených v prílohe III;
17. „tona CO₂e“ je jedna tona oxidu uhličitého (ďalej len „CO₂“) alebo CO₂, oxidu dusného a úplne fluórovaných uhlíkovodíkov, ako je uvedené pre tovar v prílohe I;
18. „certifikát CBAM“ je certifikát v elektronickej forme, ktorý zodpovedá jednej tоне viazaných emisií v tovare;
19. „odovzdat“ je započítanie certifikátov CBAM proti deklarovaným viazaným emisiám v dovezenom tovare;
20. „výrobné procesy“ sú chemické a fyzikálne procesy vykonávané na účely výroby tovaru v zariadení;
21. „štandardná hodnota“ je hodnota, ktorá sa vypočíta alebo odvodí zo sekundárnych údajov predstavujúcich viazané emisie v tovare;
22. „skutočné emisie“ sú emisie vypočítané na základe primárnych údajov z výrobných procesov tovaru;
23. „cena uhlíka“ je peňažná suma zaplatená v tretej krajine vo forme dane alebo emisných kvót v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, vypočítaná na základe skleníkových plynov, na ktoré sa také opatrenie vzťahuje a ktoré sa uvoľnia počas výroby tovaru;
24. „zariadenie“ je stacionárna technická jednotka, v ktorej sa vykonáva výrobný proces;
25. „prevádzkovateľ“ je každá osoba, ktorá prevádzkuje alebo kontroluje zariadenie v tretej krajine;
26. „vnútroštátny akreditačný orgán“ je vnútroštátny akreditačný orgán vymenovaný každým členským štátom v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 765/2008;
27. „kvóta EU ETS“ je kvóta uvedená v článku 3 písm. a) smernice 2003/87/ES s ohľadom na činnosti uvedené v prílohe I k uvedenej smernici okrem činností leteckej dopravy;
28. „nepriame emisie“ sú emisie z výroby elektrickej energie, vykurovania a chladenia, ktoré sa spotrebujú počas výrobných procesov tovaru.

Kapitola II

Povinnosti a práva schválených deklarantov tovaru

Článok 4 *Dovoz tovaru*

Tovar dováža na colné územie Únie iba deklarant, ktorého schválil príslušný orgán v súlade s článkom 17 (ďalej len „schválený deklarant“).

Článok 5
Žiadosť o povolenie

1. Každý deklarant pred dovezením tovaru, ako sa uvádza v článku 2, požiada príslušný orgán v mieste, kde je usadený, o povolenie na dovoz tohto tovaru na colné územie Únie.
2. Odchyľne od odseku 1, ak sa prenosová kapacita na dovoz elektrickej energie prideluje prostredníctvom explicitného pridelovania kapacity, osoba, ktorej sa kapacita na dovoz prideluje a ktorá určuje túto kapacitu na dovoz, sa na účely tohto nariadenia považuje za schváleného deklaranta v členskom štáte, v ktorom osoba deklaruje dovoz elektrickej energie. Dovoz sa meria na každej hranici počas obdobia najviac jednej hodiny, pričom v tej istej hodine nie je možný žiadny odpočet vývozu ani tranzitu
3. Žiadosť o povolenie obsahuje tieto informácie o deklarantovi, ktorý musí byť usadený v Únii:
 - a) meno (názov), adresy a kontaktné údaje;
 - b) číslo registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (ďalej len „EORI“) v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
 - c) hlavná ekonomická činnosť vykonávaná v Únii;
 - d) osvedčenie daňového orgánu v členskom štáte, v ktorom je deklarant usadený, že sa na deklaranta nevzťahuje nevyrovnaný príkaz na vymáhanie vnútroštátnych daňových dlhov;
 - e) čestné vyhlásenie, že deklarant sa nedopustil žiadneho závažného alebo opakovaného porušenia colných predpisov, daňových pravidiel ani pravidiel týkajúcich sa zneužívania trhu počas piatich rokov predchádzajúcich roku podania žiadosti a nemá záznam o spáchaní závažného trestného činu súvisiaceho s jeho hospodárskou činnosťou;
 - f) informácie potrebné na preukázanie finančnej a operačnej spôsobilosti deklaranta plniť si povinnosti podľa tohto nariadenia, a ak o tom rozhodne príslušný orgán na základe posúdenia rizík, podporné dokumenty potvrdzujúce uvedené informácie, napríklad výkaz ziskov a strát a súvaha za maximálne tri posledné rozpočtové roky, za ktoré sa vykonala závierka;
 - g) odhadovaná peňažná hodnota a objem dovozu tovaru na colné územie Únie podľa druhu tovaru za kalendárny rok, v ktorom sa žiadosť predkladá, ako aj za nasledujúci kalendárny rok;
 - h) v prípade potreby mená a kontaktné údaje osôb, v ktorých mene deklarant koná.
4. Žiadateľ môže kedykoľvek stiahnuť svoju žiadosť.
5. Schválený deklarant bezodkladne informuje príslušný orgán o každej zmene informácií poskytnutých podľa odseku 3, ktorá nastane po prijatí rozhodnutia a ktorá môže ovplyvniť rozhodnutie prijaté podľa článku 17 alebo obsah povolenia v súlade s článkom 17.
6. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa štandardného formátu žiadosti, meškaní a postupu, ktorý má príslušný orgán dodržiavať pri spracúvaní žiadostí o povolenie v súlade s odsekom 1, ako aj pravidiel, ako má príslušný orgán identifikovať deklarantov na dovoz elektrickej energie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Článok 6

Vyhlásenie CBAM

1. Do 31. mája každého roku každý schválený deklarant predloží príslušnému orgánu vyhlásenie (ďalej len „vyhlásenie CBAM“) za kalendárny rok predchádzajúci vyhláseniu.
2. Vyhlásenie CBAM obsahuje tieto náležitosti:
 - a) celkové množstvo každého druhu tovaru dovezeného počas kalendárneho roka predchádzajúceho vyhláseniu, vyjadrené v megawatthodinách v prípade elektrickej energie a tonách pri ostatnom tovare;
 - b) celkové viazané emisie vyjadrené v tonách emisií CO_{2e} na megawatthodinu elektrickej energie alebo v prípade iného tovaru v tonách emisií CO_{2e} na tonu každého druhu tovaru, vypočítané v súlade s článkom 7;
 - c) celkový počet certifikátov CBAM zodpovedajúci celkovým viazaným emisiám, ktorý sa má odovzdať, po náležitom znížení po zohľadnení ceny uhlíka zaplatenej v krajine pôvodu v súlade s článkom 9 a potrebnej kompenzácie rozsahu, na ktorý sú bezodplatne pridelené kvóty EU ETS v súlade s článkom 31.
3. Ak sú dovezeným tovarom zušľachtené výrobky získané v colnom režime aktívny zušľacht'ovací styk podľa článku 256 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, schválený deklarant vo vyhlásení CBAM uvedie celkové emisie viazané v tovare umiestnenom do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk, ktorý je uvedený v prílohe I k tomuto nariadeniu a to aj v prípade, ak zušľachtený výrobok nie je uvedený v uvedenej prílohe.
4. Ak sú dovezeným tovarom zušľachtené výrobky získané v colnom režime pasívny zušľacht'ovací styk podľa článku 259 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, schválený deklarant vo vyhlásení CBAM oznámi iba emisie spracovateľskej operácie uskutočnenej mimo colného územia Únie, pokiaľ je zušľachtený výrobok uvedený v prílohe I k tomuto nariadeniu.
5. Ak je dovezeným tovarom vrátený tovar uvedený v článku 203 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, schválený deklarant osobitne oznámi vo vyhlásení CBAM „nulu“ celkových viazaných emisií zodpovedajúcich uvedenému tovaru.
6. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa štandardného formátu a postupu podávania vyhlásenia CBAM, ako aj opatrení týkajúcich sa odovzdávania certifikátov CBAM stanoveného v odseku 2 písm. c). Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Článok 7

Výpočet viazaných emisií

1. Viazané emisie v tovare sa počítajú podľa metód stanovených v prílohe III.
2. Viazané emisie v tovare inom než elektrická energia sa určujú na základe skutočných emisií v súlade s metódami stanovenými v oddieloch 2 a 3 prílohy III. Ak skutočné emisie nemožno adekvátne určiť, viazané emisie sa určia odkazom na štandardné hodnoty v súlade s metódami stanovenými v oddiele 4 bode 1 prílohy III.
3. Viazané emisie v dovezenej elektrickej energii sa určujú odkazom na štandardné hodnoty v súlade s metódou stanovenou v oddiele 4 bode 2 prílohy III, pokiaľ sa schválený deklarant nerozhodne určiť viazané emisie na základe skutočných emisií v súlade s oddielom 5 uvedenej prílohy.

4. Schválený deklarant uchováva záznamy informácií požadovaných na výpočet viazaných emisií v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe IV. Uvedené záznamy sú dostatočne podrobné, aby overovatelia akreditovaní podľa článku 18 mohli overiť viazané emisie v súlade s článkom 8 a prílohou V a aby príslušný orgán mohol preskúmať vyhlásenie CBAM v súlade s článkom 19 ods. 1.
5. Schválený deklarant uchováva záznamy informácií uvedené v odseku 4 vrátane správy overovateľa do konca štvrtého roku po roku, v ktorom vyhlásenie CBAM bolo alebo malo byť predložené.
6. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktoré sa týkajú podrobných pravidiel o prvkoch metód výpočtu stanovených v prílohe III vrátane určovania systémových hraníc výrobných procesov, emisných faktorov, hodnôt skutočných emisií pre dané zariadenie a štandardných hodnôt a ich príslušného uplatňovania na jednotlivý tovar, ako aj stanovenia metód na zabezpečenie spoľahlivosti údajov, na základe ktorých sa určia štandardné hodnoty vrátane úrovne podrobnosti a overovania údajov. Ak je to potrebné, v uvedených aktoch sa stanoví, že štandardné hodnoty možno prispôbiť pre konkrétne oblasti, regióny alebo krajiny s cieľom zohľadniť špecifické objektívne faktory, ako sú geografické podmienky, prírodné zdroje, trhové podmienky, hlavné zdroje energie alebo priemyselné procesy. Vykonávacie akty vychádzajú z existujúcich právnych predpisov týkajúcich sa overovania emisií a údajov o činnosti zariadení podľa smernice 2003/87/ES, najmä vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2018/2067.
7. Vykonávacie akty uvedené v odseku 6 sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania podľa článku 29 ods. 2.

Článok 8

Overovanie viazaných emisií

1. Schválený deklarant zabezpečuje, aby celkové viazané emisie uvedené vo vyhlásení CBAM predloženom podľa článku 6 overil overovateľ akreditovaný podľa článku 18 na základe zásad overovania stanovených v prílohe V.
2. V prípade viazaných emisií v tovare vyrobenom v registrovaných zariadeniach v tretej krajine v súlade s článkom 10 sa schválený deklarant môže rozhodnúť pre použitie overených informácií, ktoré mu boli sprístupnené v súlade s článkom 10 ods. 7, aby si splnil povinnosť uvedenú v odseku 1.
3. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktoré sa týkajú zásad overovania uvedených v odseku 1, pokiaľ ide o možnosť upustiť od povinnosti overovateľa navštíviť zariadenie, kde sa príslušný tovar vyrába, a povinnosti stanoviť prahové hodnoty pre rozhodovanie o tom, či skreslené údaje alebo neplnenie povinností sú závažné, ako aj pokiaľ ide o podpornú dokumentáciu potrebnú pre správu o overení.

Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Článok 9

Cena uhlíka zaplatená v krajine pôvodu

1. Schválený deklarant môže vo svojom vyhlásení CBAM požiadať o zníženie počtu certifikátov CBAM, ktoré sa majú odovzdať, aby sa zohľadnila cena uhlíka zaplatená za deklarované viazané emisie v krajine pôvodu.
2. Schválený deklarant uchováva záznamy o dokumentácii osvedčenej nezávislou osobou, ktorá sa vyžaduje na preukázanie toho, že na deklarované viazané emisie sa

vzťahovala cena uhlíka v krajine pôvodu tovaru, a uchováva dôkaz o skutočnej platbe danej ceny uhlíka, na ktorú sa nemal vzťahovať žiaden vývozný rabat ani žiadna iná forma kompenzácie pri vývoze.

3. Schválený deklarant uchováva záznamy uvedené v odseku 2 do konca štvrtého roku po roku, v ktorom vyhlásenie CBAM bolo alebo malo byť predložené.
4. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa stanovuje metodika výpočtu zníženia počtu certifikátov CBAM, ktoré sa majú odovzdať, pokiaľ ide o prepočítanie ceny uhlíka zaplatenej v cudzej mene na euro podľa priemerného ročného výmenného kurzu v súlade s odsekom 1 a pokiaľ ide o kvalifikáciu nezávislej osoby osvedčujúcej informácie, ako aj dôkazné prostriedky o zaplatenej cene uhlíka a neuplatnení vývozných rabatov ani iných foriem kompenzácie pri vývoze podľa odseku 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Článok 10

Registrácia prevádzkovateľov a zariadení v tretích krajinách

1. Komisia na žiadosť prevádzkovateľa zariadenia, ktoré sa nachádza v tretej krajine, zaregistruje informácie o tomto prevádzkovateľovi a jeho zariadení v centrálnej databáze uvedenej v článku 14 ods. 4.
2. Žiadosť o registráciu uvedená v odseku 1 obsahuje tieto informácie, ktoré sa majú zahrnúť do databázy pri registrácii:
 - a) meno (názov), adresa a kontaktné údaje prevádzkovateľa;
 - b) miesto každého zariadenia vrátane úplnej adresy a súradníc vyjadrených v zemepisnej dĺžke a šírke na 6 desatinných miest;
 - c) hlavná hospodárska činnosť zariadenia v tretej krajine.
3. Komisia oznámi zaregistrovanie v databáze prevádzkovateľovi. Registrácia je platná päť rokov od dátumu jej oznámenia prevádzkovateľovi zariadenia.
4. Prevádzkovateľ bezodkladne informuje Komisiu o každej zmene informácií uvedených v odseku 2, ktorá nastane po registrácii, a Komisia aktualizuje príslušné informácie.
5. Prevádzkovateľ uvedený v odseku 1 je povinný:
 - a) určiť viazané emisie vypočítané v súlade s metódami stanovenými v prílohe III podľa druhu tovaru vyrobeného v zariadení uvedeného v odseku 1;
 - b) zabezpečiť, aby viazané emisie uvedené v písmene a) overil v súlade so zásadami overovania stanovenými v prílohe V overovateľ akreditovaný podľa článku 18;
 - c) uchovávať kópiu správy overovateľa, ako aj záznamy informácií požadovaných na výpočet viazaných emisií v tovare, ako je uvedené v prílohe IV, počas štyroch rokov od vykonania overenia.
6. Záznamy uvedené v odseku 5 písm. c) sú dostatočne podrobné na umožnenie overenia v súlade s odsekom 5 písm. b) a takisto na to, aby ktorýkoľvek príslušný orgán mohol v súlade s článkom 19 ods. 1 preskúmať vyhlásenie CBAM predložené schváleným deklarantom, ktorému boli poskytnuté príslušné informácie v súlade s odsekom 8.
7. Prevádzkovateľ môže schválenému deklarantovi poskytnúť informácie o overovaní viazaných emisií uvedených v odseku 5. Schválený deklarant je oprávnený využiť tieto poskytnuté informácie na splnenie povinnosti uvedenej v článku 8.

8. Prevádzkovateľ môže kedykoľvek požiadať o vyradenie z databázy.

Kapitola III

Príslušné orgány

Článok 11

Príslušné orgány

1. Každý členský štát určí príslušný orgán na plnenie povinností podľa tohto nariadenia a informuje o tom Komisiu.
Komisia sprístupní členským štátom zoznam všetkých príslušných orgánov a uverejní túto informáciu v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Členské štáty požadujú, aby si príslušné orgány navzájom vymieňali akékoľvek informácie, ktoré sú podstatné alebo potrebné na výkon ich funkcií a povinností.

Článok 12

Komisia

Komisia pomáha príslušným orgánom pri plnení ich povinností podľa tohto nariadenia a koordinuje ich činnosť.

Článok 13

Služobné tajomstvo a zverejňovanie informácií

Na všetky informácie, ktoré príslušný orgán získal pri plnení svojich povinností a ktoré majú dôverný charakter alebo boli poskytnuté ako dôverné, sa vzťahuje povinnosť služobného tajomstva. Príslušný orgán takéto informácie nemôže zverejniť bez výslovného súhlasu osoby alebo orgánu, ktorý ich poskytol. Informácie možno poskytnúť colným orgánom, Komisii a Európskej prokuratúre a zaobchádza sa s nimi v súlade s nariadením Rady (ES) č. 515/97.

Článok 14

Národné registre a centrálna databáza

1. Príslušný orgán každého členského štátu zriadi národný register deklarantov schválených v uvedenom členskom štáte, a to vo forme štandardizovanej elektronickej databázy, ktorá obsahuje údaje o certifikátoch CBAM týchto deklarantov, a zabezpečí zachovanie dôvernosti informácií v súlade s podmienkami stanovenými v článku 13.
2. Databáza uvedená v odseku 1 obsahuje účty s informáciami o každom schválenom deklarantovi, najmä:
 - a) meno (názov) a kontaktné údaje schváleného deklaranta;
 - b) číslo EORI schváleného deklaranta;
 - c) číslo účtu CBAM;
 - d) počet certifikátov CBAM každého schváleného deklaranta, ich predajnú cenu, dátum nákupu, dátum odovzdania alebo dátum spätného odkúpenia, alebo dátum zrušenia príslušným orgánom.
3. Informácie v databáze uvedené v odseku 2 sú dôverné.

4. Komisia zriadi verejne prístupnú centrálnu databázu s menami (názvami), adresami a kontaktnými údajmi prevádzkovateľov a miestom zariadení v tretích krajinách v súlade s článkom 10 ods. 2. Prevádzkovateľ sa môže rozhodnúť nesprístupniť svoje meno (názov), adresu a kontaktné údaje verejnosti.

Článok 15

Centrálny správca

1. Komisia koná ako centrálny správca s cieľom viesť nezávislý protokol transakcií, v ktorom sa zaznamenáva nákup certifikátov CBAM, ich držba, odovzdávanie, spätné odkúpenie a zrušenie, a zabezpečuje koordináciu národných registrov.
2. Centrálny správca vykonáva kontroly na základe rizika týkajúce sa transakcií zaznamenaných v národných registroch prostredníctvom nezávislého protokolu transakcií, aby zabezpečil, že pri nákupe, držbe, odovzdaní, spätnom odkúpení a zrušení certifikátov CBAM nedochádza k nezrovnalostiam.
3. Ak sa v dôsledku kontrol vykonaných podľa odseku 2 zistia nezrovnalosti, Komisia informuje dotknutý členský štát alebo dotknuté členské štáty na účely ďalšieho vyšetrovania s cieľom napraviť zistené nezrovnalosti.

Článok 16

Účty v národných registroch

1. Príslušný orgán pridelí každému schválenému deklarantovi jedinečné číslo účtu CBAM.
2. Každému schválenému deklarantovi sa udelí prístup k jeho účtu v registri.
3. Príslušný orgán zriadi účet ihneď po udelení povolenia uvedeného v článku 17 ods. 1 a oznámi to schválenému deklarantovi.
4. Ak schválený deklarant ukončil svoju hospodársku činnosť alebo jeho povolenie bolo zrušené, príslušný orgán uzavrie účet tohto deklaranta.

Článok 17

Udeľovanie povolení deklarantom

1. Príslušný orgán udelí povolenie deklarantovi, ktorý predloží žiadosť o povolenie v súlade s článkom 5 ods. 1, ak sú splnené tieto podmienky:
 - a) deklarant sa nedopustil závažného alebo opakovaného porušenia colných predpisov, daňových pravidiel a pravidiel týkajúcich sa zneužívania trhu a nemá žiadny záznam o spáchaní závažného trestného činu súvisiaceho s jeho hospodárskou činnosťou počas piatich rokov predchádzajúcich podaniu žiadosti;
 - b) deklarant preukáže svoju finančnú a operačnú spôsobilosť plniť si povinnosti podľa tohto nariadenia.
2. Ak príslušný orgán zistí, že nie sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 alebo ak žiadateľ neposkytol informácie uvedené v článku 5 ods. 3, udelenie povolenia deklarantovi odmietne.
3. Ak príslušný orgán odmietne udeliť deklarantovi povolenie, deklarant žiadajúci o povolenie môže pred odvolaním podľa vnútroštátneho práva podať námietku

príslušnému orgánu, ktorý buď vydá pokyn, aby vnútroštátny správca otvoril účet, alebo potvrdí odmietnutie v odôvodnenom rozhodnutí, s prihliadnutím na požiadavky vnútroštátneho práva, ktoré sledujú legitímny cieľ zlučiteľný s týmto nariadením a sú primerané.

4. Rozhodnutie príslušného orgánu, ktorým sa deklarantovi udeľuje povolenie, obsahuje tieto informácie:
 - a) meno (názov) a adresu schváleného deklaranta;
 - b) číslo EORI schváleného deklaranta;
 - c) číslo účtu CBAM.
5. Schválený deklarant môže kedykoľvek požiadať o zrušenie svojho povolenia.
6. Príslušný orgán požaduje poskytnutie záruky na účely udelenia povolenia deklarantovi v súlade s odsekom 1, ak medzi tým, ako sa deklarant usadil, a rokom predloženia žiadosti v súlade s článkom 5 ods. 1 neprešli celé dva roky.

Príslušný orgán stanoví výšku záruky v maximálnej výške hodnoty certifikátov CBAM podľa odhadu príslušného orgánu, ktoré musí schválený deklarant odovzdať v súlade s článkom 22.
7. Záruku poskytne finančná inštitúcia pôsobiaca v Únii ako bankovú záruku splatnú na prvé požiadanie alebo sa poskytne inou formou záruky s rovnakým stupňom istoty. Ak príslušný orgán zistí, že poskytnutá záruka nezabezpečuje alebo už ďalej nepredstavuje istú alebo postačujúcu záruku výšky povinností v rámci mechanizmu CBAM, požiada schváleného deklaranta, aby poskytol dodatočnú záruku alebo nahradil pôvodnú záruku novou zárukou podľa vlastnej voľby.
8. Príslušný orgán uvoľní záruku ihneď po 31. máji druhého roku, v ktorom schválený deklarant odovzdal certifikáty CBAM v súlade s článkom 22.
9. Príslušný orgán odvolá udelenie povolenia deklarantovi, ktorý už nespĺňa podmienky stanovené v odseku 1 alebo ktorý nespôlupracuje s týmto orgánom.

Článok 18

Akreditácia overovateľov

1. Každá osoba akreditovaná podľa vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2018/2067 sa považuje za akreditovaného overovateľa podľa tohto nariadenia.
2. Okrem odseku 1 vnútroštátny akreditačný orgán môže na požiadanie akreditovať osobu ako overovateľa podľa tohto nariadenia po overení dokumentácie potvrdzujúcej jej spôsobilosť uplatňovať zásady overovania uvedené v prílohe V na účely vykonávania povinností kontroly viazaných emisií stanovenej v článkoch 8, 10 a 38.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 na účely akreditácie uvedenej v odseku 2, v ktorých spresní podmienky kontroly a dohľadu nad akreditovanými overovateľmi, zrušenia akreditácie a vzájomného uznávania a partnerského hodnotenia akreditačných orgánov.

Článok 19
Preskúmanie vyhlásení CBAM

1. Príslušný orgán môže preskúmať vyhlásenie CBAM v rámci lehoty, ktorá sa končí štvrtým rokom po roku, v ktorom malo byť vyhlásenie predložené. Preskúmanie môže pozostávať z overenia informácií poskytnutých vo vyhlásení CBAM na základe informácií oznámených colnými orgánmi v súlade s článkom 25 ods. 2 a akýchkoľvek iných relevantných dôkazov, ako aj na základe každého auditu, ktorý sa považuje za potrebný, a to aj v priestoroch schváleného deklaranta.
2. Ak vyhlásenie CBAM v súlade s článkom 6 nebolo predložené, príslušný orgán členského štátu, v ktorom je schválený deklarant usadený, posúdi povinnosti schváleného deklaranta v rámci CBAM na základe informácií, ktoré má k dispozícii, a vypočíta celkový počet certifikátov CBAM, ktoré sa majú odovzdať najneskôr do 31. decembra štvrtého roku po roku, v ktorom malo byť vyhlásenie CBAM predložené.
3. Ak príslušný orgán zistí, že deklarovaný počet certifikátov CBAM, ktoré sa majú odovzdať, je nesprávny alebo že nebolo predložené žiadne vyhlásenie CBAM podľa odseku 2, upraví počet certifikátov CBAM, ktoré schválený deklarant mal predložiť. Príslušný orgán oznámi úpravu schválenému deklarantovi a požiada ho, aby odovzdal dodatočné certifikáty CBAM do jedného mesiaca.
4. Prijemca oznámenia podľa odseku 3 sa proti oznámeniu môže odvolať. Prijemcovi oznámenia sa poskytnú informácie týkajúce sa postupu, ktorý sa má dodržať v prípade odvolania.
5. Ak sa odovzdal vyšší počet certifikátov CBAM, ako sa mal odovzdať, príslušný orgán bezodkladne vráti schválenému deklarantovi hodnotu nadbytočne odovzdaných certifikátov CBAM vypočítanú pri priemernej cene, ktorú schválený deklarant zaplatil za certifikáty CBAM počas roku dovozu.

Kapitola IV
Certifikáty CBAM

Článok 20
Predaj certifikátov CBAM

1. Príslušný orgán každého členského štátu predáva deklarantom schváleným v uvedenom členskom štáte certifikáty CBAM za cenu vypočítanú v súlade s článkom 21.
2. Príslušný orgán zabezpečí, aby sa každému certifikátu CBAM pridelil pri jeho vytvorení jedinečný identifikačný kód, a zaregistruje jedinečné identifikačné číslo, cenu a dátum predaja certifikátu v národnom registri na účte schváleného deklaranta, ktorý ho zakupuje.

Článok 21
Cena certifikátov CBAM

1. Komisia vypočíta cenu certifikátov CBAM za každý kalendárny týždeň ako priemernú cenu záverečných cien kvót EU ETS na spoločnej aukčnej platforme v súlade s postupmi stanovenými v nariadení Komisie (EÚ) č. 1031/2010²⁶.

Pre tie kalendárne týždne, v ktorých nie sú plánované aukcie na spoločnej aukčnej platforme, je cenou certifikátov CBAM priemerná cena záverečných cien kvót EU ETS z posledného týždňa, v ktorom sa konali aukcie na spoločnej aukčnej platforme.

2. Komisia uverejňuje túto priemernú cenu na svojom webovom sídle v prvý pracovný deň nasledujúceho kalendárneho týždňa a cena sa uplatňuje od nasledujúceho pracovného dňa do prvého pracovného dňa nasledujúceho kalendárneho týždňa.
3. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom ďalej definovať metodiku výpočtu priemernej ceny certifikátov CBAM a praktické opatrenia týkajúce sa uverejňovania tejto ceny. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Článok 22
Odovzdávanie certifikátov CBAM

1. Schválený deklarant do 31. mája každého roku odovzdá príslušnému orgánu počet certifikátov CBAM, ktorý zodpovedá viazaným emisiám deklarovaným v súlade s článkom 6 ods. 2 písm. c) a overeným v súlade s článkom 8 za kalendárny rok predchádzajúci odovzdaniu.
2. Na účely odseku 1 schválený deklarant zabezpečuje, aby požadovaný počet certifikátov CBAM bol k dispozícii na jeho účte v národnom registri. Schválený deklarant okrem toho zabezpečuje, aby počet certifikátov CBAM na jeho účte v národnom registri na konci každého štvrtroka zodpovedal minimálne 80 % viazaných emisií, určených odkazom na štandardné hodnoty v súlade s metódami uvedenými v prílohe III, pri každom tovare, ktorý doviezol od začiatku kalendárneho roku.
3. Ak príslušný orgán zistí, že počet certifikátov CBAM na účte schváleného deklaranta nie je v súlade s povinnosťami podľa odseku 2 druhej vety, uvedený orgán oznámi úpravu a požiada, aby schválený deklarant v lehote jedného mesiaca odovzdal dodatočné certifikáty CBAM.
4. Prijemca oznámenia uvedeného v odseku 3 sa proti oznámeniu môže odvolať. Prijemcovi oznámenia sa poskytujú informácie týkajúce sa postupu, ktorý sa má dodržať v prípade odvolania.

Článok 23
Spätné odkúpenie certifikátov CBAM

1. Príslušný orgán každého členského štátu na požiadanie deklaranta schváleného v uvedenom členskom štáte spätné odkúpi prebytočné certifikáty CBAM, ktoré zostávajú na účte deklaranta v národnom registri po odovzdaní certifikátov v súlade

²⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1031/2010 z 12. novembra 2010 o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov formou aukcie podľa smernice 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 302 18.11.2010, s. 1).

s článkom 22. Žiadosť o spätné odkúpenie sa predkladá do 30. júna každého roku, v ktorom boli certifikáty CBAM odovzdané.

2. Počet certifikátov, ktorých sa týka spätné odkúpenie uvedené v odseku 1, sa obmedzí na jednu tretinu celkového počtu certifikátov CBAM, ktoré schválený deklarant zakúpil počas predchádzajúceho kalendárneho roku.
3. Cenou pri spätnom odkúpení každého certifikátu CBAM je cena, ktorú schválený deklarant zaplatil za daný certifikát v čase nákupu.

Článok 24

Zrušenie certifikátov CBAM

Do 30. júna každého roku príslušný orgán každého členského štátu zruší všetky certifikáty CBAM, ktoré boli zakúpené počas roka pred predchádzajúcim kalendárnym rokom a ktoré zostali v národnom registri na účtoch deklarantov schválených v uvedenom členskom štáte.

Kapitola V

Správa tovaru na hraniciach

Článok 25

Postupy na hranici pri dovoze tovaru

1. Colné orgány nepovolia dovoz tovaru, pokiaľ príslušný orgán neudelil deklarantovi povolenie najneskôr v čase prepustenia tovaru do voľného obehu.
2. Colné orgány pravidelne oznamujú príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom bolo deklarantovi udelené povolenie, informácie o tovare deklarovanom na dovoz, ktoré zahŕňajú deklarantovo číslo EORI a číslo účtu CBAM, 8-miestny číselný znak KN tovaru, množstvo, krajinu pôvodu, dátum vyhlásenia a colný režim.
3. Colné orgány vykonávajú kontroly tovaru v súlade s článkom 46 nariadenia (EÚ) č. 952/2013 vrátane 8-miestneho číselného znaku KN, množstva a krajiny pôvodu dovážaného tovaru. Komisia zahrnie riziká súvisiace s mechanizmom CBAM do návrhu spoločných kritérií a noriem rizika podľa článku 50 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.
4. Colné orgány môžu v súlade s článkom 12 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 952/2013 poskytovať dôverné informácie alebo informácie poskytnuté ako dôverné, ktoré colné orgány získali pri plnení svojich povinností, príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom bol deklarant schválený. Príslušné orgány členských štátov zaobchádzajú s týmito informáciami a vymieňajú si ich v súlade s nariadením Rady (ES) č. 515/97.
5. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktorými sa vymedzujú informácie, harmonogram a prostriedky používané na oznamovanie informácií podľa odseku 2. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Kapitola VI Presadzovanie

Článok 26

Pokuty

1. Schválený deklarant, ktorý do 31. mája každého roku neodovzdá počet certifikátov CBAM zodpovedajúci emisiám viazaným v tovare dovezenom v predchádzajúcom roku, je povinný zaplatiť pokutu totožnú s pokutou za prekročenie emisií stanovenou v článku 16 ods. 3 smernice 2003/87/ES, zvýšenú podľa článku 16 ods. 4 uvedenej smernice, a to v roku dovozu tovaru za každý certifikát CBAM, ktorý mal schválený deklarant odovzdať.
2. Každá iná osoba ako schválený deklarant, ktorá uvedie na colné územie Únie tovar bez odovzdania certifikátov CBAM v súlade s týmto nariadením, je povinná zaplatiť pokutu uvedenú v odseku 1 v roku uvedenia tovaru, a to za každý certifikát CBAM, ktorý táto osoba mala odovzdať.
3. Platba pokuty v žiadnom prípade nezavahuje schváleného deklaranta povinnosti odovzdať príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom bolo deklarantovi udelené povolenie, počet certifikátov CBAM, ktoré v danom roku neboli odovzdané.
4. Ak príslušný orgán zistí, že schválený deklarant si nesplnil povinnosť odovzdať certifikáty CBAM, ako je uvedené v odseku 1, alebo že osoba uviedla na colné územie Únie tovar, ako je uvedené v odseku 2, príslušný orgán uloží pokutu a schválenému deklarantovi alebo v prípade, keď sa uplatňuje odsek 2, danej osobe oznámi:
 - a) že príslušný orgán dospel k záveru, že schválený deklarant alebo daná osoba si nesplnila povinnosť odovzdať certifikáty CBAM za daný rok;
 - b) dôvody svojho záveru;
 - c) výšku pokuty uloženej schválenému deklarantovi alebo danej osobe;
 - d) dátum, od ktorého je pokuta splatná;
 - e) opatrenia, ktoré má podľa príslušného orgánu schválený deklarant alebo daná osoba prijať, aby si splnili povinnosť podľa písmena a) v závislosti od skutočností a okolností prípadu, a
 - f) právo schváleného deklaranta alebo danej osoby na odvolanie podľa vnútroštátnych pravidiel.
5. Členské štáty môžu za nedodržanie právnych predpisov týkajúcich sa mechanizmu CBAM okrem pokút uvedených v odseku 2 uplatniť administratívne alebo trestné sankcie v súlade so svojimi vnútroštátnymi pravidlami. Takéto sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 27

Obchádzanie pravidiel

1. Komisia na základe relevantných a objektívnych údajov podnikne kroky v súlade s týmto článkom s cieľom riešiť praktiky obchádzania tohto nariadenia.
2. Praktiky obchádzania zahŕňujú situácie, keď zmena v štruktúre obchodu vo vzťahu k tovaru zahrnutému do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia nemá dostatočne

náležitú príčinu alebo iné ekonomické opodstatnenie okrem vyhýbania sa povinnostiam stanoveným v tomto nariadení a pozostávajú z náhrady tohto tovaru mierne upravenými výrobkami, ktoré nie sú uvedené v zozname tovaru v prílohe I, ale patria do odvetvia zahrnutého do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

3. Členský štát alebo každá strana, ktorá je dotknutá situáciami opísanými v odseku 2 alebo má z nich prospech, môže Komisii oznámiť, ak počas dvojmesačného obdobia v porovnaní s rovnakým obdobím v predchádzajúcom roku čelí výraznému poklesu objemu dovezeného tovaru zahrnutého do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a zvýšeniu objemu dovozu mierne upravených výrobkov, ktoré nie sú zahrnuté v zozname tovaru v prílohe I. Komisia sústavne monitoruje každú významnú zmenu v štruktúre obchodu s tovarom a mierne upravenými výrobkami na úrovni Únie.
4. Oznámenie uvedené v odseku 3 musí obsahovať dôvody, na ktorých je založené, a relevantné údaje a štatistiky týkajúce sa tovaru a výrobkov uvedených v odseku 2.
5. Ak má Komisia vzhľadom na relevantné údaje, správy a štatistiky, vrátane údajov, ktoré poskytli colné orgány členských štátov, dostatočné dôvody domnievať sa, že v jednom alebo vo viacerých členských štátoch dochádza k okolnostiam uvedeným v odseku 3, je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 28 s cieľom doplniť rozsah pôsobnosti tohto nariadenia a zahrnúť doň mierne upravené výrobky na účely ochrany pred obchádzaním pravidiel.

Kapitola VII

Vykonávanie delegovania právomocí a postup výboru

Článok 28

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 2 ods. 10 a 11, článku 18 ods. 3 a článku 27 ods. 5 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 2 ods. 10 a 11, článku 18 ods. 3 a článku 27 ods. 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať.
4. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť žiadneho delegovaného aktu, ktorý už nadobudol účinnosť.
5. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
6. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
7. Delegovaný akt prijatý podľa článku 2 ods. 10 a 11, článku 18 ods. 3 a článku 27 ods. 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu

Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predlžuje o dva mesiace.

Článok 29

Vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie

1. Komisii pomáha Výbor pre CBAM. Výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola VIII

Podávanie správ a preskúmanie

Článok 30

Preskúmanie a podávanie správ Komisiou

1. Komisia zhromažďuje potrebné informácie s cieľom rozšíriť rozsah pôsobnosti tohto nariadenia na nepriame emisie a iný tovar, ako je uvedený v prílohe I, a vyvíja metódy výpočtu viazaných emisií na základe metód environmentálnej stopy.
2. Pred koncom prechodného obdobia Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Správa obsahuje najmä posúdenie možnosti ďalšieho rozšírenia rozsahu viazaných emisií na nepriame emisie a iný tovar, pri ktorom hrozí riziko úniku uhlíka, nad rámec tovaru, na ktorý sa už vzťahuje toto nariadenie, ako aj posúdenie systému správy. Obsahuje aj posúdenie možnosti ďalej rozšíriť rozsah pôsobnosti na viazané emisie v prepravných službách, ako aj na tovar v ďalšej časti hodnotového reťazca a služby, pri ktorých môže v budúcnosti hroziť riziko úniku uhlíka.
3. K správe Komisie sa podľa potreby pripojí legislatívny návrh.

Kapitola IX

Koordinácia s bezodplatným pridelovaním kvót v rámci EU ETS

Článok 31

Bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS a povinnosť odovzdávať certifikáty CBAM

1. Certifikáty CBAM, ktoré sa majú odovzdať v súlade s článkom 22, sa upravujú tak, aby odrážali rozsah, v akom sa v súlade s článkom 10a smernice 2003/87/ES bezodplatne pridelujú kvóty EU ETS zariadeniam, ktoré v Únii vyrábajú tovar uvedený v prílohe I.
2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, v ktorých sa stanovuje metodika výpočtu zníženia uvedeného v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Kapitola X

Prechodné ustanovenia

Článok 32

Rozsah pôsobnosti

Počas prechodného obdobia tohto nariadenia sa mechanizmus CBAM uplatňuje ako ohlasovacia povinnosť stanovená v článkoch 33 až 35.

Článok 33

Dovoz tovaru

1. Deklarant dovážajúci tovar je povinný splniť si ohlasovaciu povinnosť stanovenú v článku 35.
2. Colné orgány najneskôr v čase prepustenia tohto tovaru do voľného obehu informujú deklaranta o povinnosti uvedenej v odseku 1.
3. Colné orgány prostredníctvom mechanizmu dohľadu ustanoveného podľa článku 56 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 952/2013 oznámia príslušnému orgánu členského štátu dovozu informácie o dovážanom tovare vrátane zušľachtených výrobkov získaných v colnom režime pasívny zušľacht'ovací styk. Uvedené informácie zahŕňajú číslo EORI deklaranta, 8-miestny číselný znak KN, množstvo, krajinu pôvodu a deklaranta tovaru, dátum vyhlásenia a colný režim.

Článok 34

Ohlasovacia povinnosť v prípade určitých colných režimov

1. V prípade zušľachtených výrobkov, ktoré sú výsledkom colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk podľa článku 256 nariadenia (EÚ) č. 952/2013, ohlasovacia povinnosť uvedená v článku 33 ods. 1 zahŕňa tovar umiestnený do colného režimu aktívny zušľacht'ovací styk, ktorý je uvedený v prílohe I k tomuto nariadeniu, a to aj v prípade, ak zušľachtený výrobok nie je uvedený v uvedenej prílohe.
2. Ohlasovacia povinnosť sa neuplatňuje na dovoz:
 - a) zušľachtených výrobkov získaných v colnom režime pasívny zušľacht'ovací styk uvedenom v článku 259 nariadenia (EÚ) č. 952/2013;
 - b) dovezeného tovaru, ktorý spĺňa podmienky na vrátený tovar v súlade s článkom 203 nariadenia (EÚ) č. 952/2013.

Článok 35

Ohlasovacia povinnosť

1. Každý deklarant predloží za každý štvrt'rok kalendárneho roku správu (ďalej len „správa o CBAM“), ktorá obsahuje informácie o tovare dovezenom počas daného štvrt'roku, príslušnému orgánu členského štátu dovozu alebo, ak sa tovar doviezol do viac ako jedného členského štátu, príslušnému orgánu členského štátu podľa výberu deklaranta, najneskôr do jedného mesiaca po skončení každého štvrt'roku.

2. Správa o CBAM obsahuje tieto informácie:
 - a) celkové množstvo každého druhu tovaru vyjadrené v megawatthodinách v prípade elektrickej energie a v tonách pri ostatnom tovare, špecifikované za každé zariadenie vyrábajúce tovar v krajine pôvodu;
 - b) skutočné celkové viazané emisie vyjadrené v tonách emisií CO₂e na megawatthodinu elektrickej energie alebo v prípade iného tovaru v tonách emisií CO₂e na tonu každého druhu tovaru, vypočítané v súlade s metódou stanovenou v prílohe III;
 - c) skutočné celkové viazané nepriame emisie vyjadrené v tonách emisií CO₂e na tonu každého druhu tovaru okrem elektrickej energie, vypočítané v súlade s metódou stanovenou vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 6;
 - d) cenu uhlíka splatnú v krajine pôvodu v prípade viazaných emisií v dovezenom tovare, ktorý nie je predmetom vývozného rabatu ani žiadnej inej formy kompenzácie pri vývoze.
3. Príslušný orgán oznámi Komisii informácie uvedené v odseku 2 najneskôr dva mesiace po skončení štvrťroku, na ktorý sa vzťahuje správa.
4. Príslušný orgán uloží deklarantom, ktorý nepredložia správu o CBAM, primeranú a odrádzajúcu pokutu.
5. Ak príslušný orgán zistí, že deklarant nesplnil povinnosť predložiť správu o CBAM podľa odseku 1, príslušný orgán uloží pokutu a oznámi deklarantovi:
 - a) že príslušný orgán dospel k záveru, že deklarant nesplnil povinnosť predložiť správu za daný štvrťrok;
 - b) dôvody svojho záveru;
 - c) výšku pokuty uloženej deklarantovi;
 - d) dátum, od ktorého je pokuta splatná;
 - e) opatrenia, ktoré má podľa príslušného orgánu deklarant prijať na splnenie svojej povinnosti podľa písmena a) v závislosti od skutočností a okolností prípadu a
 - f) právo deklaranta na odvolanie podľa vnútroštátnych pravidiel.
6. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty, ktoré sa týkajú informácií, na ktoré sa vzťahuje ohlasovacia povinnosť, postupov oznamovania informácií podľa odseku 3 a prepočtu ceny uhlíka zaplatenej v cudzej mene na euro podľa priemerného ročného výmenného kurzu. Komisia je splnomocnená prijímať aj vykonávacie akty, v ktorých ďalej vymedzí potrebné prvky metódy výpočtu stanovenej v prílohe III vrátane určovania systémových hraníc výrobných procesov, emisných faktorov, hodnôt skutočných emisií pre dané zariadenie a ich príslušného uplatňovania na jednotlivý tovar, a stanoví metódy na zabezpečenie spoľahlivosti údajov vrátane úrovne podrobnosti a overovania týchto údajov. Komisia je ďalej splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom vypracovať metódu výpočtu nepriamych emisií viazaných v dovážanom tovare.
7. Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 2.

Kapitola XI

Závěrečné ustanovenia

Článok 36

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť [dvadsiatym] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Uplatňuje sa od 1. januára 2023.
3. Odchylne od odseku 2:
 - a) Články 32 až 34 sa uplatňujú do 31. decembra 2025.
 - b) Článok 35 sa uplatňuje do 28. februára 2026.
 - c) Články 5 a 17 sa uplatňujú od 1. septembra 2025.
 - d) Články 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 a 31 sa uplatňujú od 1. januára 2026.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

- 1.1. Názov návrhu/iniciatívy
- 1.2. Príslušné oblasti politiky v rámci ABM/ABB
- 1.3. Druh návrhu/iniciatívy
- 1.4. Ciele
- 1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy
- 1.6. Trvanie a finančný vplyv
- 1.7. Plánovaný spôsob riadenia

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

- 2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ
- 2.2. Systém riadenia a kontroly
- 2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

- 3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov
- 3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky
 - 3.2.1. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky*
 - 3.2.2. *Odhadovaný vplyv na operačné rozpočtové prostriedky*
 - 3.2.3. *Odhadovaný vplyv na administratívne rozpočtové prostriedky*
 - 3.2.4. *Súlad s platným viacročným finančným rámcom*
 - 3.2.5. *Príspevky od tretích strán*
- 3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach

1.2. Príslušné oblasti politiky

Politika v oblasti klímy

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

× **novej akcie**

novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu²⁷

predĺženia trvania existujúcej akcie

zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Vzhľadom na zvýšenie ambícií EÚ v oblasti klímy má zavedenie mechanizmu CBAM ako hlavný cieľ riešenie zmeny klímy znižovaním emisií GHG v Únii i celosvetovo.

1.4.2. Špecifické ciele

Špecifický cieľ

Hlavný cieľ – riešenie zmeny klímy – je ďalej rozčlenený do množstva špecifických cieľov, konkrétne:

- i) zameranie sa na riešenie rizika úniku uhlíka vyplývajúce zo zvýšenej ambície EÚ;
- ii) prispievanie k poskytovaniu stabilného a bezpečného politického rámca pre investície do technológií s nulovým alebo nízkym obsahom uhlíka;
- iii) zabezpečenie, aby domáca výroba a dovoz podliehali podobnej úrovni stanovovania cien uhlíka;
- iv) podporovanie výrobcov v tretích krajinách, ktorí vyvážajú do EÚ, aby prijali nízkouhlíkové technológie;
- v) zabezpečenie, aby opatrenie bolo účinné pri minimálnom riziku obchádzania, a poskytlo tak environmentálnu integritu;
- vi) zabezpečenie primeranej administratívnej záťaže pre podniky a subjekty verejného sektora pri uplatňovaní tohto opatrenia.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

²⁷

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

So zavedením mechanizmu CBAM sa predpokladá zníženie emisií skleníkových plynov tak v EÚ27, ako aj vo zvyšku sveta v odvetviach, na ktoré sa mechanizmus CBAM vzťahuje. Očakáva sa, že mechanizmus CBAM povedie aj k zníženiu rizika úniku uhlíka, a preto postupne nahradí bezodplatné pridelovanie kvót v rámci EU ETS.

Pokiaľ ide o hospodárske vplyvy, z modelovania vyplýva, že zavedenie mechanizmu CBAM a iných opatrení potrebných na dosiahnutie zvýšených ambícií EÚ v oblasti klímy by mohlo viesť k poklesu HDP v EÚ27 o 0,22 % až 0,23 % v roku 2030. Vplyv na strane investícií je skromný. Na strane spotreby sa zdá, že mechanizmus CBAM bude mať mierne silnejší negatívny efekt v porovnaní so scenárom zvýšenej ambície v oblasti klímy a žiadnym mechanizmom CBAM.

Účinné zníženie úniku uhlíka v dôsledku zavedenia mechanizmu CBAM povedie k zníženiu dovozu do EÚ27. Sociálne vplyvy mechanizmu CBAM sú celkovo obmedzené.

Očakávajú sa administratívne vplyvy na vnútroštátne orgány a na podniky. Celkovo sa očakáva, že náklady podnikov a orgánov na dosahovanie súladu – hoci značné – budú primerané a zvládnuteľné vzhľadom na environmentálne prínosy opatrenia.

Aj keď tvorba príjmu nie je cieľom mechanizmu CBAM, očakáva sa, že vytvorí dodatočný príjem, ktorý sa v roku 2030 odhaduje na vyše 2,1 miliardy EUR.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Ciele	Ukazovatele	Nástroje merania/zdroje údajov
Znížiť emisie GHG	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň emisií v EÚ - úroveň emisií celosvetovo 	<ul style="list-style-type: none"> - emisné štatistiky - odvetvové štatistiky
Stimulovať čistejšie výrobné procesy v tretích krajinách	<ul style="list-style-type: none"> - vývoj skutočných emisií v odvetviach mechanizmu CBAM v tretích krajinách 	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň emisií preukázaná výrobcami tretích krajín, ktorí podliehajú mechanizmu CBAM
Zabrániť úniku uhlíka	<ul style="list-style-type: none"> - ako uvedené ukazovatele emisií GHG - úroveň emisií v EÚ v porovnaní s úrovňou emisií celosvetovo - obchodné toky v odvetviach mechanizmu CBAM - obchodné toky nadväzujúcej výroby 	<ul style="list-style-type: none"> - emisné štatistiky - obchodné štatistiky - odvetvové štatistiky
Zabezpečiť konzistentnosť s politikami EÚ	<ul style="list-style-type: none"> - cena dovozných certifikátov v súlade s cenou v EU ETS 	<ul style="list-style-type: none"> - štatistiky od orgánov systému EU ETS a mechanizmu CBAM
Obmedziť administratívnu záťaž	<ul style="list-style-type: none"> - včasné zaobchádzanie s presadzovaním mechanizmu CBAM (napr. možný postup zosúladenia) - frekvencia aktualizácie stanovovania ceny EU ETS - kontroly skutočnej úrovne emisií vývozcom 	<ul style="list-style-type: none"> - spätná väzba od priemyslu a subjektov verejného sektora zodpovedných za implementáciu mechanizmu CBAM

		- počet personálu potrebného na správu mechanizmu CBAM
--	--	--

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Očakáva sa, že mechanizmus CBAM sa zavedie v roku 2023. V prvých rokoch po nadobudnutí účinnosti sa zavedie zjednodušený systém mechanizmu CBAM. Bude sa uplatňovať prechodné obdobie, najmä aby sa uľahčilo plynulé zavádzanie mechanizmu CBAM a aby obchodníci a dovozcovia mali možnosť prispôbiť sa. Medzi zjednodušeniami patria postupy uplatňované na hraniciach pri dovoze tovaru a používanie štandardných hodnôt na určenie povinnosti v rámci mechanizmu CBAM.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Dôvody na akciu na európskej úrovni (ex-ante) Zníženie emisií GHG je v zásade cezhraničný problém, ktorý si vyžaduje účinné opatrenia v čo najväčšom rozsahu. EÚ ako nadnárodná organizácia má dobré predpoklady na zavedenie účinnej politiky v oblasti klímy v EÚ, podobne ako v prípade EU ETS.

Na úrovni EÚ už existuje harmonizovaná cena uhlíka. Pozostáva z ceny získanej z EU ETS pre odvetvia, na ktoré sa tento systém vzťahuje. Tieto odvetvia sú energeticky náročné a podliehajú medzinárodnej hospodárskej súťaži. Na účely zabezpečenia dobre fungujúceho jednotného trhu je nevyhnutné vytvoriť príslušným odvetviám na vnútornom trhu rovnaké podmienky, keď EÚ zvýši svoju ambíciu v oblasti klímy. Na to je jediným účinným spôsobom prijatie opatrení na úrovni EÚ. Každá iniciatíva sa musí vykonávať spôsobom, ktorý poskytne dovozcom bez ohľadu na krajinu pôvodu a prístav vstupu alebo miesto určenia v rámci EÚ jednotné podmienky a stimuly na znižovanie emisií GHG, ktoré budú rovnocenné s podmienkami a stimulmi pre domácich výrobcov.

Jediným zmysluplným spôsobom zabezpečenia rovnocennosti medzi politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na vnútornom trhu EÚ a politikou stanovovania cien uhlíka uplatňovanou na dovoz je prijať opatrenia na úrovni Únie.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (ex-post): Rovnako ako pri EU ETS možno zníženie emisií GHG a ochranu pred rizikom úniku uhlíka na jednotnom trhu EÚ najadekvátnejším spôsobom zaviesť na úrovni EÚ. Navyše potrebu čo najmenších administratívnych nákladov možno najlepšie dosiahnuť vytvorením konzistentných pravidiel pre celý jednotný trh, čo ďalej vyzdvihuje pridanú hodnotu intervencie na úrovni EÚ.

Verejná konzultácia potvrdila pridanú hodnotu opatrení týkajúcich sa mechanizmu CBAM na úrovni EÚ. Zainteresované strany sa predovšetkým zhodujú, že mechanizmus EÚ CBAM je potrebný vzhľadom na existujúce rozdiely v ambíciách medzi EÚ a zvyškom sveta a s cieľom podporovať celosvetové úsilie v oblasti klímy. Ak vzhľadom na pozíciu EÚ v medzinárodnom obchode EÚ navyše zavedie mechanizmus CBAM, environmentálny vplyv na medzinárodné ambície v oblasti klímy bude mimoriadne účinný ako potenciálne nasledovateľný príklad.

Cieľ znížiť emisie a dosiahnuť klimatickú neutralitu si preto vyžaduje – pri absencii rovnako ambiciózných globálnych politík – opatrenia, ktoré podnikne Európska únia.

1.5.3. *Poznanky získané z podobných skúseností v minulosti*

CBAM je nový mechanizmus. Uprednostňovaná možnosť pri posúdení vplyvu vychádza zo systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii a má za cieľ kopírovať niektoré jeho črty.

1.5.4. *Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

V medziinštitucionálnej dohode zo 16. decembra 2020 podpísanej v kontexte rokovaní sa Európsky parlament, Rada a Komisia dohodli, že „inštitúcie [budú] pracovať na zavedení dostatočných nových vlastných zdrojov s cieľom pokryť sumu zodpovedajúcu očakávaným výdavkom súvisiacim so splácaním“ nástroja NextGenerationEU²⁸. Komisia bola vyzvaná, aby v rámci mandátu, ktorý získala, predložila v prvom polroku 2021 návrh mechanizmu CBAM s cieľom zaviesť ho najneskôr 1. januára 2023.

1.5.5. *Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia*

Náklady na implementáciu mechanizmu CBAM sa budú financovať z rozpočtu EÚ.

²⁸

Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28).

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

obmedzené trvanie

- v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR
- Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

× neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania od 1. januára 2023
- a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia²⁹

✓ Priame riadenie na úrovni Komisie

- prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- prostredníctvom výkonných agentúr.

Zdieľané riadenie s členskými štátmi

Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- verejnoprávne subjekty,
- súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
- súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,
- osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky:

²⁹ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uved'te frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Komisia zabezpečí zavedenie mechanizmov monitorovania a hodnotenia fungovania mechanizmu CBAM a jeho hodnotenie vo vzťahu k hlavným politickým cieľom. Keďže je mechanizmus CBAM jedným z politických návrhov balíka Fit for 55, monitorovanie a hodnotenie by bolo možné vykonávať v súlade s inými politikami tohto balíka.

Systém správy by mal byť vyhodnotený po prvom roku fungovania, aby sa identifikovali prípadné problémy aj v oblasti správy a potenciálne zlepšenia. Keď bude navyše k dispozícii viac údajov, Komisia preskúma aj rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM s cieľom zistiť možnosť jeho rozšírenia aj na emisie v ďalších odvetviach a v ďalších fázach hodnotového reťazca. Na tento účel je potrebné monitorovať vplyv mechanizmu CBAM na odvetvia v užšom výbere.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

Podobný systém ako EU ETS, ktorý stavia na vnútroštátnych príslušných orgánoch, umožňuje rýchlu implementáciu mechanizmu CBAM. Okrem toho vykonávanie obmedzených funkcií, najmä pokiaľ ide o IT na centrálnej úrovni, by malo zabezpečiť spoluprácu a súčinnosť pri implementácii mechanizmu CBAM.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie*

Navrhovaný mechanizmus CBAM sa bude opierať o systém vyhlásení, ktorý prináša riziko nepodania vyhlásenia alebo podania nesprávneho vyhlásenia.

Aby sa predišlo riziku nepodania vyhlásenia, systém vyžaduje udelenie povolenia pred dovozom tovaru v rozsahu pôsobnosti nariadenia. Vnútroštátne colné orgány budú zodpovedné za presadzovanie tohto pravidla tým, že tento tovar neprepustia do voľného obehu, pokiaľ deklarantovi nebude udelené povolenie podľa tohto nariadenia.

Aby sa predišlo riziku nesprávneho vyhlásenia, zavedie sa systém auditov kritérií hodnotenia rizík, ako aj náhodné audity v kombinácii so sankciami stanovenými na dostatočne vysokej úrovni, aby slúžili ako odrádzajúce opatrenie. Audity uskutočnia tak vnútroštátne orgány na úrovni vyhlásenia CBAM, ako aj colné orgány na úrovni dovozných vyhlásení.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Úlohou vnútroštátnych orgánov bude kontrolovať správne uplatňovanie mechanizmu CBAM, najmä odovzdávanie certifikátov CBAM a výber finančných prostriedkov. Uplatní sa systém riadenia rizík s cieľom zabezpečiť nákladovo efektívne kontroly.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce alebo plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Finančné záujmy Únie by sa mali počas celého výdavkového cyklu chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby správnych a peňažných sankcií.

Schválený deklarant, ktorý každý rok do 31. mája neodovzdá počet certifikátov CBAM zodpovedajúci emisiám viazaným v tovare dovezenom počas predchádzajúceho roku alebo predloží príslušnému vnútroštátnemu orgánu nepravdivé informácie o skutočných emisiách s cieľom získať výhodnejšie individuálne zaobchádzanie, sa považuje za povinného zaplatiť pokutu.

Výška pokuty bude vychádzať z pokút v rámci EU ETS. Platba pokuty nezbavuje schváleného deklaranta povinnosti odovzdať príslušnému vnútroštátnemu orgánu počet certifikátov CBAM, ktoré neboli odovzdané.

V prípade opakovaných priestupkov môže príslušný vnútroštátny orgán rozhodnúť o pozastavení deklarantovho účtu.

Vykonávacími aktmi sa stanoví viac podrobností o uplatňovaní pokút.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ¹	krajín EZVO ²	kandidátskych krajín ³	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
7	20 01 02 01	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

- Požadované nové rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP	krajín EZVO	kandidátskych krajín	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
3	09.20.YY – Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach	DRP	NIE	NIE	NIE	NIE

¹ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

² EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

³ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta) Bežné ceny

Okruh viacročného finančného rámca	Číslo	3 Prírodné zdroje a životné prostredie
---	-------	--

GR: TAXUD						2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
• Operačné rozpočtové prostriedky												
Rozpočtový riadok ¹	Závazky	(1a)	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
	Platby	(2a)	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
Rozpočtové prostriedky pre GR TAXUD SPOLU	Závazky	=1a	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1
	Platby	=2a	1,3	2,25	2,45		1,8	1,65	1,55			11,1

¹ Podľa oficiálnej rozpočtovej nomenklatúry.

Okruh viacročného finančného rámca	7	„Administratívne výdavky“
---	----------	---------------------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta) Bežné ceny

		2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU VFR 2021 – 2027
GR: TAXUD							
• Ľudské zdroje		1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
• Ostatné administratívne výdavky– služobné cesty							
GR TAXUD SPOLU	Rozpočtové prostriedky	1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závázky spolu = Platby spolu)	1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
---	--------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta) Bežné ceny

		2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU VFR 2021 – 2027
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca SPOLU	Závázky	3,114	2,566	2,416	2,316	1,712	12,124
	Platby	3,114	2,566	2,416	2,316	1,712	12,124

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky Komisie

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	SPOLU
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624

Mimo OKRUHU 7¹ viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca								

SPOLU			1,064	1,216	1,216	1,216	0,912	5,624
--------------	--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

¹ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na podporu vykonávania programov a/alebo akcií EÚ (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.2.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

	2023	2024	2025	2026	2027	Spolu
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)						
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	7	8	8	8	6	6
20 01 02 03 (delegácie)						
01 01 01 01 (nepriamy výskum)						
01 01 01 11 (priamy výskum)						
Iné rozpočtové riadky (uved'te)						
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času) ¹						
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)						
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)						
XX 01 xx yy zz ²	– ústredie					
	– delegácie					
01 01 01 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)						
01 01 01 12 (ZZ, DAZ, VNE – priamy výskum)						
Iné rozpočtové riadky (uved'te)						
SPOLU	7	8	8	8	6	6

XX predstavuje príslušnú oblasť politiky alebo rozpočtovú hlavu.

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	V nariadení o mechanizme CBAM sa vyžaduje, aby Komisia po prijatí nariadenia o mechanizme CBAM prijala niekoľko nadväzujúcich delegovaných a vykonávacích aktov. Zamestnanci Komisie budú potrební aj na preskúmanie a posúdenie fungovania systému mechanizmu CBAM a na implementáciu systému IT.
Externí zamestnanci	

¹ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

² Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.3. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

- Návrh/iniciatíva je v súlade s platným viacročným finančným rámcom.
- Návrh/iniciatíva si vyžiada zmenu v plánovaní príslušného okruhu vo viacročnom finančnom rámci.

- Návrh/iniciatíva si vyžaduje, aby sa použil nástroj flexibility alebo aby sa uskutočnila revízia viacročného finančného rámca¹.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

- vplyv na vlastné zdroje
- vplyv na iné príjmy
- uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov
- v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy							
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Článok		0	0	0	1 510	1 660	1 810	1 960	2 110
.....									
....									

Poznámka: Neočakáva sa, že by mechanizmus CBAM tvoril príjem v prechodnom období 2023 – 2025.

V konečnej fáze, t. j. od roku 2026, budú ročné príjmy z mechanizmu CBAM závisieť od stupňa, akým sa bude upúšťať od bezodplatného pridelovania a zároveň zavádzať toto opatrenie na hraniciach.

Očakáva sa, že v roku 2030 celkové ročné príjmy získané len z opatrenia na hraniciach dosiahnu 2,1 miliardy EUR a z dodatočných opatrení 7 miliárd EUR.

V prípade rôznych pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Uveďte spôsob výpočtu vplyvu na príjmy.

Na odhad príjmov plynúcich z mechanizmu CBAM sa použil model JRC GEM-E3.

¹ Pozri články 12 a 13 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027.